Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 24. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 8-го ЛЮТОГО 1956. ПЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 8, 1956. No. 24. VOL. LXIII.

СЕНАТ ПРИЙНЯВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ПРИРОДНИЙ ГАЗ

ГАДАЮТЬ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИШЕ ЦЕЙ ЗАКОНОПРОЄКТ, ПРИЙНЯТИЙ БІЛЬШІСТЮ 53-ох ДО 38-ох ГОЛОСІВ; СЕНАТОРИ НЕ ГОЛОСУВАЛИ ПО ПАРТІЙНІЙ ЛІНІЇ

Вашингтон. — Сенат не погодився відкласти голосування над законопроєктом про природний газ і більшістю 53-ох до 38-ох голосів прийняв цей законопроєкт, який вилучає продаж природного газу з-під федеральної контролі в міжстейтовому продажу. Перед голосуванням Сенат більшістю 64-ох до 30-ох голосів відкинув поправку, щоб цей законопроєкт відослати до комісії, поки не буде виЯснена справа хабару, який запропонував був сенаторові Френсісові Кейзові адвокат Джан М. Нефф із Лексінгтону, Небраска. Сенат відкинув також всі інші поправки до того законопроєкту і тим способом закінчив довгі дебати над ним, які почалися ще на сесії минулого року. Палата Репрезентантів прийняла цей законопроєкт ще минулого року незначною більшістю — 209-ох до 203-ох голосів. В Сенаті за цим законопроєктом голосували 30 республіканців і 23 демократи, а проти були 24 демократи і 14 республіканців. Сенатори не голосували по партійній лінії, бо майже всі сенатори з тих стейтів, які продукують природний газ, голосували за законопроєктом, а проти голосували сенатори з північних стейтів, які купують цей газ і які бояться, що ціна його може збільшитися, коли не обов'язуватиме федеральна контроля над цінами природного газу. Демократичний сенатор Томас С. Геннінґс заявив, що Сенатська Підкомісія Привілеїв досліджуватиме справу запропонованого хабару, сенаторові Кейзові в висоті 2,500 долярів за те, — щоб він голосував за цим законопроєктом. — Сенатор Кейз признався, що адвокат Нефф пропонував йому 25 стодолярівок в коверті, але він відкинув цю суму і повідомив про це Федеральне Бюро Інвестиґацій і Сенат. Адвокат Нефф в депеші до Сенату заявляє, що це не був хабар, тільки жертва на виборчу кампанію для сенатора Кейза, який восени цього року старатиметься про свій перевибір на сенатора.

14 лютого має бути вирішена справа Айзенгаверової кандидатури

Вашингтон. — Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті повідомив журналістів, що 14 лютого мають відбутися лікарські оглядини президента Айзенгавера. Але він додав, що не знає, чи зараз після тих оглядин Презздент вирішить, чи буде ще раз кандидувати. Вже давніше бостонський спеціяліст від серцевих недуг д-р Пол Додлі Вайт заявив, що ці оглядини мають вирішити, чи Айзенгавер буде здібний поновно кандидувати. Після тих оглядин Президент має виїхати до Томасвіллю в Джорджії на короткий відпочинок на фармі секретаря скарбу Джорджа М. Гомфрі. Д-р Вайт заявив, що лікарі зможуть дати Президентові тільки вістки про його стан здоров'я, а справу тих оглядин Президент вирішувати сам Айзенгавер. Д-р Вайт находиться тепер на експедиції на Тихому океані, де досліджує биття серця китів. Але в найближчий вівторок він вже буде в столиці. Перед вівтірком Айзенгавер піде на короткий час до шпиталю, де досліджуватимуть його кров, робитимуть кардіографічні досліди над його серцем і зроблять рентґенову світлину його серця. Але д-р Вайт буде сам стверджувати стан здоров'я Президента. Гадають, що лікарі зараз після оглядин видадуть комунікат про стан здоров'я Айзенгавера. Цього тижня Президент матиме багато праці. Він вже відбув довшу конференцію з державним секретарем — Джаном Фостером Доллесом і головою Комісії Атомової Енергії адміралом Луїсом Стравсом. Крім того ще буде присутній на нараді свого кабінету і на конференції Крайової Ради Безпеки.

Вільні робітничі спілки — проти об'єднання з комуністами

Маямі Біч, Флорида. — Виконний Комітет Міжамериканських Районових Робітничих Організацій, який об'єднує 25 мільйонів робітників із Північної, Південної і Центральної Америки, відкинув поновний проєкт комуністів об'єднатися з Латинсько-Американською Конфедерацією Праці. Представники вільних робітничих організацій заявили, що Латинсько-Американська Конфедерація Праці, яку очолює В. Ломбардо Толедано, втратила вплив на робітництво, і тепер є „звичайною пропаґандивною та аґітаційною аґенцією міжнародного комунізму". Латинсько-Американська Конфедерація Праці об'єднує тепер 500,000 робітників, а був час, коли в її рядах було робітництва в десять разів більше. Згідно з найновішими вістками з Москви і Відня, Москва наказала Латинсько-Американській Федерації Праці скріпити свою силу, об'єднавшись з некомуністичними робітничими організаціями Америки.

В АМЕРИЦІ

● **З державного департаменту** повідомляють, що Джан Фостер Доллес в найближчому місяці виїжджає до Азії, де візьме участь в конференції членів Ради Південно-Східнього Оборонного порозуміння, яка відбудеться в Карачі, в Пакістані. Він відвідає також уряди Індій, Цейльону, Індонезії, Сіяму, В'єтнаму, Філіппін, Формози і Південної Кореї.

● **Суд в Мінеолі,** Лонґ Айленд, засудив 23-річного бродягу Пола В. Віртса до 20-річного ув'язнення. Саме тої ночі, коли пані Вудворд застрелила свого чоловіка, прийнявши його за бандита, Віртс сидів на даху цього будинку. Суд відкинув вимогу адвоката про депортацію Віртса до Німеччини перед відбуттям кари.

● **У 46-ті роковини** заснування організації хлоп'ячих Скавтів у ЗДА президент Айзенгавер вислав їй побажання дальших успіхів. Ця організація об'єднує 4,100,000 юнаків і виховує здорових фізично й духово громадян ЗДА.

● **Директор** Поборової Служби генерал майор Луїс Б. Герші заявив, що збройні сили потребують лікарів, тому покликуватимуть до військової служби навіть тих молодих лікарів, які ще не закінчили лікарської практики в шпиталях. До війська мають покликати понад 3,000 лікарів.

● **Віце - президент** Ричард М. Ніксон, вернувшись з Бразилії, куди їздив на інавґурацію нового президента Кубічека, заявив, що та країна має гарне майбутнє під новим урядом, який обіцяє активно поборювати комунізм.

● **Дружини** чотирьох президентів пані Двайт Дейвід Айзенгавер, Геррі С. Труман, Френклін Д. Рузвелт і Калвін Кулідж — погодилися бути почесними головами комітету, який 4 до 8 березня відзначатиме 60-роковини з дня заснування організації „Добровольців Америки". Ця організація допомогла досі 170,000,000 американцям.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Сл. п. д-р **ЛУКА МИШУГА**, довголітній головний редактор „Свободи", що вмер рік тому, 8-го лютого 1955, усе своє майно призначив на видавничі цілі. Покійний похований на цвинтарі „Евер Ґрін" (Вічно Зелений) в Елизабет, Н. Дж. і вже пороблено відповідні заходи, щоб поставити на його могилі відповідний пам'ятник. У роковини його смерти буде відправлена сьогодні, 8-го лютого 1956, о год. 8:30 рано заупокійна Служба Божа з Парастасом в українській католицькій церкві св. Петра і Павла в Джерзі Сіті.

Американське зорґанізоване робітництво ще не вирішило, якого кандидата підтримуватиме у виборах

Маямі Біч. — Провід об'єднаних професійних спілок — Американської Федер. Праці та Конґресу Індустрійних Організацій (АФЛ — КІО) має вирішити в найближчому тижні справу відбуття спеціяльної робітничої конвенції, на якій мало б бути вирішено, якого кандидата підтримуватиме зорґанізоване робітництво в цьогорічних виборах. Найближча конвенція об'єднаних АФЛ — КІО має відбутися щойно в 1957 році і багато провідних членів обстоює думку, що варто б скликати цього року надзвичайну конвенцію і вирішити справу підтримки такого чи іншого кандидата на Президента ЗДА. Але проти тієї думки є досить сильна опозиція. Багато впливових членів АФЛ — КІО звертає увагу, що проголошування зорґанізованим робітництвом підтримки такого чи іншого кандидата не відіграє великої ролі у виборах, бо, напр., підтримуваний у 1952 році робітництвом кандидат на президента Стівенсон програв у виборах і президентом не вийшов. За підтримкою такого чи іншого кандидата висловлюються провідники КІО, проти такої підтримки заявляються провідні члени АФЛ. Президент об'єднаних АФЛ — КІО Джордж Міні не висловив досі свого погляду на справу, заявив тільки що вирішить справу згаданої підтримки і відбуття спеціяльної конвенції провід об'єднаних спілок на своєму зібранні дня 14 лютого ц. р.

Переслідування Церкви в Україні — у Конґресовому рекорді

Конґресмен Отто Круґер з Норт Дакоти зголосив в дні 17 січня ц. р. до Конґресового рекорду повний текст листа окремого меморіялу, що його дістав був від д-ра Антона Жуковського, голови Відділу УКК в Норт Дакоті, в справі переслідування однаково Української Автокефальної Православної Церкви, як Української Греко-Католицької Церкви. У своєму листі його автор подає багато історичних подробиць з мартирології Церкви в Україні за большевицького режиму, причому, м. ін., наводить прізвища всіх православних митрополитів, архиєпископів і єпископів, винищених большевиками. Так само він подає докладні дані з часу переслідування Греко-Католицької Церкви та її владик після приходу до Західньої України большевицької влади. Автор наводить теж дані з переслідування Церкви також на Карпатській Україні. — Лист д-ра Жуковського нав'язує до актуальних роковин 1000-ліття Християнства в Україні. (Конґресовий рекорд, ч. 6 з 17 січня 1956 р., „Аппендікс", А393).

Українці в Питсбурґу демонстрували проти совєтських лікарів

Питсбурґ. — Дня 30 січня ц. р. група питсбурзьких українців - громадян ЗДА і новоприбулих — пікетувала совєтську лікарську делеґацію, що перебувала в той час у Питсбурґу і була приміщена в готелі Шенлей Парк. Пікетування тривало чотири години увечорі і пікетувальники ходили з антисовєтськими транспарентами і роздавали летючки з роз'ясненням, хто такі совєтські лікарі і чого вони приїхали. На траспарентах були такі надписи: „Яку лікарську допомогу одержує 20 мільйонів людей ув'язнених у совєтських концентраційних таборах?" „Кожна совєтська делеґація — це шпигуни в державах вільного світу!" „Найкращий лік — це ліквідація залізної заслони!" „Звільніть всіх людей Совєтського Союзу!" — та інші. Пікетування відбувалося в зразковому порядку. Під час пікетування совєтська делеґація, до якої входять совєтські „доктори": Смородінцев, Чумаков, Лукін і Ворошілова, перебувала, як гості д-ра Солка, на одному з концертів. В Питсбурґу члени цієї делеґації ознайомилися з вакциною д-ра Солка і з методами її щеплення.

АЛЬЖИРСЬКІ ФРАНЦУЗИ ПРИВІТАЛИ СВОГО ПРЕМ'ЄРА ВОРОЖОЮ ДЕМОНСТРАЦІЄЮ

Альжир. — Ворожими окликами, помідорами, грудками болота ба навіть камінням привітали тисячі французьких поселенців в Альжирі прем'єра Ґю Молле, який прибув туди в понеділок, щоб на місці поінформуватись про стан справ в тій колонії французької держави і про можливості такої полагоди конфлікту, щоб припинити дальший пролив французької та арабської крови. Найбільш ворожі настрої одного мільйона французів в Альжирі, де є коло 8 мільйонів арабів, зверталися проти новопризначеного міністра для справ Альжиру, 79-літнього генерала Катру, в якому французькі поселенці в Альжирі вбачали „ліквідатора" дотеперішніх французьких колоній (Сирія, Ливан) та лякалися, що він так само „зречеться" Альжиру. Тому найголосніші оклики демонстрантів лунали під адресою генерала Катру: „Катру на шибеницю!" Прем'єр Молле, хоронений сильними відділами поліції, поїхав просто з летовища під пам'ятник невідомому воякові, під яким склав вінок. Коли він йшов від пам'ятника назад до свого авта, з юрби демонстрантів знову посипались помідори, з яких один поцілив заступника секретаря оборони для Альжиру, що йшов біля прем'єра. Вечером того самого дня Молле проголосив, що він прийняв димісію ґенерала Катру, який зрікся на вістку про ті ворожі демонстрації. Нового міністра для Альжиру ще не призначено. Арабські мешканці Альжиру трималися від отих демонстрацій здалеку. В сутичках з поліцією згинула щонайменше одна особа й багато було ранених та потурбованих.

Німеччина хоче припинити оплати на альянтські ґарнізони

Бонн. — Західньо-німецький уряд буде старатися, щоб він не потребував платити нічого на утримання західньо-аліянтських ґарнізонів, стаціонованих на території Німецької Федеративної Республіки, як війська НАТО. Відповідна умова кінчається 5 травня ц. р. і західньо-німецький уряд зголосив бажання ревізії тієї умови від названого терміну на майбутнє. Досі Західня Німеччина заплатила, від прийняття її до НАТО, 76 мільйонів долярів на стаціоновані на її терені війська ЗДА, Англії і Франції. Водночас західньо-німецький міністер фінансів Шефер заповів, що він звернеться до ЗДА з просьбою покрити дефіцит, що його матиме Західня Німеччина у зв'язку з виконанням програми поставлення на ноги армію силою 500,000 вояків. Той дефіцит німці обраховують на 10 більйонів нім. марок, себто 2,380,000,000 долярів. Остання заява в цій справі міністра Шефера, яку він зробив у своїй промові в Заморському Клюбі в Гамбурґу останнього вівтірка, стоїть в суперечності з його заявою з грудня мин. року перед Радою НАТО в Парижі, де він заявив, що Західня Німеччина сама покриє кошти свого дозброєння, задовольнившись доставами зброї і амуніції, що їх обіцяли ЗДА. Америка й інші дві західні великодержави стоять — як виходить з реакції їхньої преси — на становищі, що західньо-німецька економіка така сильна й здорова, що насправді не потребує закордонної допомоги на цілі армії.

Рада Безпеки поручає прийняти до ОН Судан

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки одноголосно прийняла в понеділок 6 лютого рішення, яким поручає Генеральній Ассамблеї прийняття до Об'єднаних Націй нової самостійної держави — Судану. При цій нагоді представник ЗДА, амбасадор Кебот Лодж пригадав знову справу членства в ОН Японії і висловив жаль, що Японія все ще не належить до ОН наслідком „вета" збоку Совєтів. Аркадій Соболєв старався знову скинути вину за неприйняття Японії на представника Національного Китаю Тсіанга, який, мовляв, внеможливив прийняття Японії, опротестувавши прийняття Зовнішньої Монголії. Однаково Кебот Лодж, як і представник Англії Пірсон відкинули закид Соболєва, звернувши увагу, що це завинив тільки СССР, бо він пов'язав справу Японії з справою Зовнішньої Монголії. Треба було зробити так, як тепер з Суданом, щоб трактувати справу Японії окремо, без зв'язку з будь-якою іншою державою.

● **Шкільна Рада** в Торонті вирішила усунути зі шкільних бібліотек кляєичний твір дитячої літератури „Малий чорний Самбо", бо цей твір, мовляв, ображає кольорові населення. Бібліотекарі протестують проти цього рішення, бо „Малий чорний Самбо" від 1889 року — улюблена дитяча лектура.

ДЕМОНСТРАЦІЇ ФРАНЦУЗІВ В АЛЬЖИРІ

Французькі мешканці в Альжирі бурхливою маніфестацією прощають генерального резидента Франції в Альжирі, Жака Сустель (стрілка), відкликаного до Парижу після сформування у Франції нового уряду Молле. Самого прем'єра Молле, який прибув до Альжиру в останній понеділок, альжирські Французи стрінули ворожою демонстрацією, під враженням якої новий генеральний резидент і міністер для справ Альжиру, 79-літи, ген. Жорж Катру, зголосив димісію.

ДОЛЛЕС НЕ БАЧИТЬ РЯТУНКУ ІЗРАЇЛЮ У ЗБРОЄННІ

Вашингтон. — Ізраїль, який має коло 2 мільйони населення, не може врятувати своє існування перегонами у зброєнні з арабським світом, який нараховує десятки мільйонів людности — заявив державний секретар Доллес у листовній відповіді 40 сенаторам, які звернулись до нього з підтримкою для ізраїльської просьби продати Ізраїлеві зброю. Доллес не виключає також продажу зброї Ізраїлеві, але кладе натиск на мирній полагоді ізраїльсько-арабського конфлікту. Державний секретар ствердив при тому засади американської політики на Близькому Сході: підтримання існування ізраїльської держави та збереження приязни однаково з Ізраїлем, як з арабськими країнами. — Доллес звернув увагу Ізраїлеві на його членство в Об'єднаних Націях разом з арабськими країнами. Об'єднані Нації дають широкі можливості підписання тривкої злагоди конфлікту та виключають згори війну, як засіб розв'язування спору. З великим притиском Доллес підкреслив вагу проблеми арабських втікачів з Палестини й недвозначно вказав на справедливе домагання тих втікачів (яких є коло 900,000), щоб дати їм відшкодування за майно, яке вони залишили в Ізраїлі і яким користується Ізраїль, частинно дозволити їм на поворот, а частинно поселити в сумежних арабських країнах. Доллес повторив свою давнішу пропозицію, що ЗДА готові фінансово причинитись до вможливлення Ізраїлеві виплатити відшкодування втікачам. За підставу полагоди ізраїльсько-арабського конфлікту Доллес бачить тридержавну декляpацію (ЗДА, Англії і Франції) з травня 1950 року, яка виключає нову війну, як засіб полагоди ізраїльсько-арабського спору, та останню декляpацію Айзенгавера і Ідена. Найперша річ, яку треба зробити в тому обширі — стверджує державний секретар — це зменшення тамошнього політичного напруження. — Тим часом, Ізраїль, користуючись підтримкою впливової американсько-жидівської громади, не припинює своїх заходів у справі закупу зброї в ЗДА. 86 конґресменів, здебільша демократів, звернулись до держав. секретаря Доллеса з подібним закликом, як згаданих 40 сенаторів. Неґативна позиція Ізраїлю в справі арабських втікачів і незначної коректури границь в користь арабських сусідніх держав, не змінилася, а також Єгипет й інші арабські держави не злагіднили свого ворожого становища до самого факту існування Ізраїлю.

Угорщина відмовилася прийняти ноту З'єдинених Держав Америки

Відень. — Угорський уряд відмовився прийняти ноту американського уряду в справі заборони подорожей американських громадян до Угорщини, вислану у відповідь на переслідування і засуди угорських співробітників американського посольства у Будапешті й угорських кореспондентів американських пресових аґенцій. У зв'язку з цією нотою угорський комуністичний уряд проголосив комунікат, в якому стверджується, що американська нота зредаґована так образливо для угорського народу й уряду, що представник Угорщини у Вашинґтоні — одержавши її від державного секретаріяту ЗДА — відмовився передати її угорському урядові і відіслав її назад до державного департаменту ЗДА. В американській ноті було стверджено, що від 1951 року угорський уряд ув'язнив 12 співробітників американського посольства й американських аґенцій і всі вони пропали без вісти.

Совєти хочуть приманити Пакістан

Москва. — Совєтський прем'єр Булґанін запропонував Пакістанові промислові машини в заміну за пакістанське збіжжя та всяку іншу господарську й технічну „допомогу" за ціну виступу Пакістану з Організації Південно-Східнього Азійського пакту і Баґдадського пакту. Замість тих союзів Пакістану з Заходом, Булґанін запропонував Пакістанові „приязнь" з Совєтами на базі „п'ятьох пунктів", відомих з індійського пакту з комуністичним Китаєм: пошанування взаємної суверенности, невмішування у взаємні внутрішні справи, неаґресія, співіснування і взаємні користі. Вправді Булґанін підкреслив, що господарська допомога, яку пропонують Совєти не є зв'язана з ніякими військовими ані політичними вимогами, але водночас своєю гострою критикою обох названих військово-політичних союзів, до яких належить Пакістан, не залишив сумніву, що ціллю „безкорисної" совєтської „допомогової" оферти є відірвати Пакістан від Заходу і включити його в ряди „невтральних" держав, які в закордонній політиці насправді підтримують комуністичну лінію. Свою пропозицію під адресою Пакістану Булґанін зробив у формі відповідей на запит представника пакістанської пресової аґенції. Ці відповіді відчитав совєтський пресовий шеф Ільїчев.

В СВІТІ

● **У Марокко** арабські терористи знову допустились вбивства, яке дуже схвилювало французів. Вночі вони напали на лісничівку, вбили лісничого француза й важко поранили його дружину. Два арабські лісничі, що мешкали також на лісничівці, зникли, але кілька рушниць і амуніція, що були там, залишились незабрані.

● **Американська** антарктична експедиція, яка перебуває в південному підбігуновому обширі зазнала поважного удару: від останньої п'ятниці загинув безслідно літак, який із 7 особами вилетів для роблення знімок. Через півтори години після його відлету почуто радіотелеґрафічні сиґнали „СОС". Розшуки не дали висліду, бо через дуже погану погоду звужене поле зору й літаки не можуть далеко запускатись.

● **Морози в Західній Европі,** які тривають там від половини минулого тижня, спричинили вже 173 смертні жертви. У самій Франції померло 46 осіб, в Італії — 25 в Англії 24. Крига гальмує біг великих рік і спричинює їх повінь. В численних місцевостях немає ні світла, ні газу. Найстарші люди не пам'ятають такої лютої зими.

● **Біля островів Фіджі** (архіпеляґ Полінезії на Тихому океані) появились два таємні підводні човни. З їх появою людність островів зв'язує зникнення двох кораблів з 52 особами. Комунікація між островами припинилась.

● **Комуно - китайський** маршал Чу-теґ, заступник прем'єра Чу Ен-лая, прибув до Москви. Перед тим він їздив з відвідинами до Польщі. На московському летовищі вітали його Молотов, Мікоян і Жуков.

● **Через Гонґ-Конґ,** англійську коронну колонію на південному побережжі китайського суходолу, як через єдине „вікно у світ" з герметично замкненого комуністичного Китаю, комуно-китайський уряд перепачковує у вільний світ тисячі аґітаторів. У зв'язку з вістками про наплив китайських комуністів до ЗДА, прибули до Гонґ-Конґу конґресмен Френсіс Волтер, відомий як автор строгих іміґраційних приписів, та МекЛід, адміністратор іміґраційного закону Рефюджі Реліф Акт.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЖАЛОБНІ РОКОВИНИ

Точно рік тому, 8-го лютого 1955 року, заснув вічним сном довголітній головний редактор „Свободи" і один з найвидатніших українських діячів, сл. п. д-р Лука Мишуга. Повідомляючи про цю сумну подію, „Свобода" 10-го лютого м. р. писала, що із смертю д-ра Луки Мишуги „Україна втратила одного з найвірніших й найбільш трудящих для її добра своїх синів, Америка втратила свого прикладного громадянина, а американські українці втратили свого лідера, під знаком якого стоїть половина їхньої історії". Рік, який минув від цієї сумної події, тільки потверджує та підкреслює цю велику втрату.

Звичайно, раніша чи пізніша смерть кожної людини є природною справою, є неодмінним законом, з яким ми, хочемо чи не хочемо, мусимо погодитись. Але це вже від кожної людини, від її життя, вартости, праці та місця, яке вона собі своєю вартістю і своєю працею здобула, залежить оцінка тієї втрати, яку створює її смерть. Очевидно, що жадна людина не є незаступна в природному процесі, але бувають люди, смерть яких залишає велику прогалину і впливає на розвиток дальших подій.

До таких людей, втрата яких не вирівнюється швидко і не проходить безслідно, належав і сл. п. д-р Лука Мишуга. Цю правду вичувають і здають собі з неї справу в першу чергу ті, що Покійного знали і з ним співпрацювали. Кожна людина має вільну волю і її поступування ніхто не може передбачити, як ніхто не може по її смерті твердити, як вона поступала б і що було б, якби вона жила. Так само ніхто не може ставити жадних тверджень про те, як був би виглядав минулий рік у нашому суспільно-громадському житті з д-ром Мишугою.

Покійний д-р Мишуга залишив по собі ряд принципів і прикладів із свого власного поступування в громадському житті, які варто пригадати з нагоди цієї сумної річниці, бо вони є серед нашого загалу досить великою рідкістю. Сьогодні, після одного року, що минув без д-ра Мишуги, згадаємо про нього знову головно як про Людину з великої літери, згадаємо його принциповість і рівночасно толерантність до інакодумаючих, згадаємо його глибоке знання індивідуальної та масової людської психіки, його розважливість і логіку в передбачуваннях та завжди наявну тенденцію до глибшої аналізи і об'єктивности. Д-р Мишуга мав відвагу стати по боці правди, якщо він був у цьому переконаний, але рівночасно мав ще більшу відвагу признати другому рацію, якщо він у ній переконався.

Це — ті головні засади, що характеризували поступування д-ра Мишуги, і вони направду заслуговують на те, щоб брати з них приклад. Очевидно, що принциповість, об'єктивність, толеранція і мудрість одної людини чи малого гурта не може змінити загальних обставин, зокрема не може змінити їх у скорому темпі. Але — „слова вчать, а приклади поривають". І покійний д-р Мишуга залишив нам багато слів, з яких можна навчитись, і чимало прикладів, які варто наслідувати. Сумна річниця смерти покійного д-ра Мишуги дає нагоду, щоб усвідомити собі це.

Уже повний рік немає між нами д-ра Луки Мишуги. Брак цієї небуденної нашої індивідуальности відчуваємо в першу чергу ми, члени Редакції „Свободи", нерозривно зв'язаної з працею і пам'яттю Покійного. Рідко бувають у нашій Редакції такі дні, в яких одному чи другому з її членів не приходило б на думку: як на це відповів би чи зареагував д-р Мишуга? Тим то, хоч самого д-ра Мишуги вже немає між нами, але його думки, його принципи і його приклади залишаються для нас великим авторитетом.

Покійний д-р Мишуга помер у розгарі праці та реалізації нових плянів. З пошани до його пам'яті впродовж минулого року зроблено багато дечого в тому напрямі, щоб завершити бодай ті основні пляни, що їх Покійний вже започаткував і що були для нього мрією на склоні його життя. Вже в найближчому часі піде до друку перший з двох томів англомовної Енциклопедії Українознавства, видання якої є головною заслугою Покійного, і яка цілком справедливо буде йому присвячена. Цього року піде до друку перевірений ще Покійним новий твір проф. Кларенса Меннінґа :„Іван Мазепа, Гетьман України", що заповнюватиме існуючу ще прогалину в англомовних виданнях УНС. Приготовляється до друку англійською мовою віддавна плянована Покійним антологія українських клясиків, а на друкарську пресу вже йде замовлена Покійним збірка перекладених на англійську мову д-ром Я. Славутичем віршів „Муза в неволі".

Ці видання будуть тривалим пам'ятником для покійного д-ра Луки Мишуги, поруч пам'ятника на його могилі, проєкт якого приготовляє наш світової слави мистець, великий приятель і друг Покійного, Олександер Архипенко. Проте, не мармур, але життя і діла Покійного утривалюють навіки його пам'ять між нами.

ДОБРИЙ УРЯД З ПОГАНИМИ ПЕРСПЕКТИВАМИ

Пишучи про 23-ій з черги уряд Четвертої Французької Республіки, „Ню Йорк Таймс" назвав теперішнього прем'єра Ґю Молле „людиною надзвичайних прикмет", міністра закордонних справ Християна Піно — „міністром найвищого калібру", а цілий склад уряду — „добрим урядом". І всі ці характеристики — це не куртуазійні компліменти, а істотна правда. Така сама, як правдою було, що не тільки всі три попередні прем'єри за останніх два роки — Лянієль, Мендес-Франс і Фор — були діячами непересічних інтелектуальних і моральних вартостей, але й що подібне окреслення може стосуватися також майже всіх 22-ох попередніх голів французьких урядів за останніх десять з половиною років та всіх керівників найважливіших їх ресортів. І ця диспропорція поміж особистими кваліфікаціями державних керівників Франції, пребагатої на розумні голови, та їх політичною коротковічністю — це власне той трагічний парадокс, що паралізує Францію і деградує її в міжнародному світі.

23-ій з черги від кінця останньої війни „добрий уряд" з дуже добрим головою має ті самі пресумні перспективи, що їх мав кожний попередній: прожити кілька місяців і, після кількатижневої нової урядової кризи, відступити місце своєму наступникові. Бо хоч новий прем'єр дістав від палати депутатів затвердження своєї основної програми 420 голосами проти 72-ох, проте нема, мабуть, ні одного політичного діяча чи журналіста у самій Франції і поза нею, який вірив би, що цей уряд може довгий час втриматися в парляменті, в якому на 627 послів є 150 комуністів, 51 анархічний неофашист і тільки 170 послів, з рядів яких скомплектовано склад нової ради міністрів. 420 членів парляменту голосували „за", щоб дати шанс соціялрадикалам Мендес-Франса і соціялістам Молле показати, що вони всилі вдіяти в теперішній внутрішній і міжнародній ситуації. Старенький президент Коті правильно зорієнтувався, що Молле — єдиний франц. політик, який може ще пробувати в отакій партійній конфігурації сил шукати більшости як у католицьких народних республіканців Бідо — Шумана, так і у комуністів. Навіть Мендес-Франс, який з особистої амбіції розбив єдність виборчого бльоку центрових партій і власної соціял - радикальної партії, зрозумів, що він, як новий прем'єр не дістав би голосів від нікого більше поза своїм 170-мандатовим бльоком і хіба ще від — комуністів.

І тому Молле, як прем'єр, став ще одним цікавим історичним прикладом, як „той третій" користає на сварні двох, що своєю сварнею один другого вислімінovує. Едґар Фор розв'язав 2-го грудня м. р. парлямент і приспішив на пів року вибори, щоб не дати часу Мендес - Франсові зорганізувати сильний центро - лівий виборчий бльок. Знову ж Мендес - Франс хотів показати, що він навіть за короткий одномісячний період виборчої кампанії зуміє здобути більшість. Обидва програли, промостивши своїми тактичними помилками дорогу комуністам і неофашистам до перемоги у виборах і до обрання такого нового парляменту ,який міг би виправдати свою державну місію тільки тоді ,коли б усі його демократичні партії, від де-ґоллістів і „незалежних" на правому крилі, до соціялістів на лівому крилі включно, керувалися понадпартійною мудрістю і створили одностайний фронт проти комуністів, реакційних одиниць і „пужадистів", що їх „політичною програмою" є гасло — не платити державних податків і в жидах бачити все лихо держави. І тому Едґар Фор цілком відійшов від влади, а Мендес-Франс мусів задовольнитись безбарвним становищем „міністра без портфелю". Реальна можливість для обох них (як і інших кількадесятьох французьких колишніх прем'єрів і міністрів) вернутись до державної керми лежить, власне, в тих майбутніх кризах французького уряду, що їх дехто вже тепер вираховує майже з математичною точністю.

Криза новопосталого французького уряду почне назрівати з моментом ,коли прийдеться йому реалізувати проголошену програму. Якщо йому вдасться „перескочити" проблему реформ в Альжирі всупереч сильним націоналістичним настроям у Франції і ще сильнішим в самому Альжирі, де французька адміністрація стоїть поміж Сциллою колоніялізму французьких поселенців і Харибдою визвольного руху автохтонів, — то він може посковзнутись на кожній іншій справі, при кожному наступному голосуванні, особливо ж при справі фінансових, зокрема фіскальних реформ.

Всі французи від соціялістів до де-ґоллістів — признають, що необхідно перевести реформу конституції і виборчої ординації для запевнення більшої тривкости урядові та працедатности парляментові. Але — чи можливо створити ідеальний бльок усіх без винятку партій, які складалися б на дві треті парляменту, потрібні для реформи конституції ,проти об'єднаних голосів комуністів і „пужадистів", що мають понад 200 послів?! І тому комуністи, які — очевидно! — не бажають собі жадної такої реформи основних законів Франції, що санували б нездорові відносини, — вірять, що радикальні соціялісти Мендес-Франса й соціялісти Молле таки радше поєднаються в „тактичному бльоці" з комуністами, аніж з „реакційними" народними республіканцями і „незалежними", і що таким чином прийде у Франції таки до „народного фронту", як містка, по якому вже цілком певно маршуватимуть „товариші" Кашен, Торез і Дюкльо. Їм у відповідь пророчать „оптимісти", що в цьому парляменті буде таки переведена реформа виборчого закону, і що не тільки уряд Молле, але й цілий парлямент будуть коротковічні, а щойно з нових виборів народиться парлямент, який переведе епасенну зміну конституції.

Коли на порозі діяльности нового парляменту і нового уряду говориться вже про їхніх наступників і нові кризи — то це є відносини ,що стали монополем Франції.

„ПОМИЛУВАНІ ЗЛОЧИНЦІ"

Німецькі вояки, які попали в совєтський полон, здесятковані розстрілами, голодом та недугами, вертаються по більше як десяти роках на батьківщину. А недавно прибули до Німеччини транспорти „помилуваних злочинців". Це — категорія людей, яку вперше в історії воєн створили Совєти частинно взоруючись на знаному процесі в Нюрнберґу.

Відпускаючи „помилуваних злочинців" на волю, Совєти поставили вимогу до урядів обох Німеччин, щоб ці „злочинці" відбували дальшу кару на батьківщині. Однак, ті з них, які прибули до Західньої Німеччини, почули з уст представника уряду, що вони всі є вільними громадянами, можуть їхати до своїх рідних, а чи поповнили якісь злочини, чи ні, то це в майбутньому дослідять німецькі суди. Представники уряду і населення прийняли їх так само сердечно, як і звичайних полонених.

Але не всі „помилувані злочинці" вернулися до Західньої Німеччини. Деяка частина опинилася в НДР (Німецька Демократична Республіка), і про цих саме поворотців довідується вільний світ з уст „злочинців", які вспіли вже втекти до Західньої Німеччини.

Транспорти „помилуваних злочинців", які прибули до НДР, виглядали на транспорти покійників. Ніяких привітів, ніяких представників уряду чи населення. Густі лави поліції замикали їх герметично від зовнішнього світу. Одна проти одної стояли дві генерації, і не один „злочинець", вдивляючися в ряди „народних поліцистів", думав з острахом: сподіваюся, що мого сина нема між ними. Деякі з цих транспортів опинилися негайно після приїзду в тюрмах НДР, а деякі відпущено додому. Тут і там обдаровано їх покрадьки квітами чи солодощами.

Але як тільки опинилися вони серед рідні, обсіли їх негайно комуністичні агітатори, бажаючи з ними „розмовляти". Їх запрошувано на „дискусійні вечори" „Національного Фронту", де гуртуються члени компартії, і „дискусії" не були нічим іншим, як допитом про наставлення „злочинців" до режиму в НДР. Головним запитом, який ставлено без виїмку кожному „злочинцеві", було: як ставитеся ви до вашого присуду? Чи вважаєте ви його за справедливий?

Поворотці, які на ці питання в совєтський спосіб „самокритики" відповіли „так", заавансували негайно до ряду „взірцевих поворотців". Їх „самокритика" стала головною темою комуністичної преси. Там можна було читати, що з „засудженими" обходилася совєтська влада дуже гуманно і що вони тільки завдяки великодушности Совєтів осягнули можливість розпочати нове, щасливе, мирне, поступове та демократичне життя, за що до смерти будуть вдячні. Ці „взірцеві поворотці" прирекли, як повідомляє комуністична преса, присвятити всі свої сили будівництву соціялізму в Німеччині.

Постає питання: що це за люди, які стоять в противенстві до великої маси бувших воєннополонених? Деякі з них пройшли ще в совєтському полоні „промивання мозку", інші сказали „так" в надії, що це допоможе створити їм нову екзистенцію. Те, що побачили поворотці в НДР власними очима, видалося їм куди цікавішим, як запити та пропаґанда аґітаторів. Все подібне до того, що ми бачили в Совєтах, — думали ті, які по кільканадцятьох роках побачили свою батьківщину. — І тут пишуть часописи те саме і так само, як в Совєтах. В кінах ті самі фільми, які їм висвітлювано в полоні. І ті самі книжки, які їм впихано в Совєтах. Діти вчаться в школах російської мови, а багато вулиць мають совєтські назви. Так само маршують вулицями підлітки з хустками на шиях і співають тих самих пісень. І нові будівлі такі самі, як в Москві чи Києві.

А де ж наша батьківщина? — питалися поворотці. І почули від рідних та знайомих, що „там" виглядає інакше. В Західній Німеччині дістають такі „злочинці", як вони, значну грошову допомогу, поміч у вишуканні мешкання та праці. Ніхто нікого не примушує до „самокритики", чи похвал в сторону уряду або Аденауера.

Вже понад 200 „злочинців" з НДР перейшло до Західньої Німеччини. — Щойно тепер, — кажуть вони, — є ми на волі, на батьківщині.

Нестор.

НА ПРОЩАННЯ КОЛЯДІ

Минає різдвяний час, замовкають співи коляд, колядок та щедрівок, незабаром по церквах співатимуть великопісні пісні, а згодом залунає урочиста пісня перемоги „Христос Воскрес" і коло церков подекуди почуємо співи гагілок. На жаль, співають їх вже щораз менше, бо молодь їх не знає, не знає від кого перейняти і навчитися, а старші їх вже не співають. Давніша еміґрація не думала над тим, що такі цікаві взірці народної творчости можуть забутися, бо тоді було „запілля", була Батьківщина, де можна було ці пісні співати, творити нові й передавати з покоління в покоління. Тепер усі українські землі під режимом, який не тільки не сприяє розвиткові вільної народної творчости, а, навпаки, спиняє її і на її місце впроваджує нову творчість, що має на меті творити нове „совєтське" народне мистецтво. Якщо такий стан потриває довше, то народні пісні забудуться і залишаться вже не в усному переданні, а лише у мертвих збірниках.

Такі думки насуваються, коли слухаю наших пісень з різдвяного періоду. Коляди, себто пісні чисто релігійного характеру, які співаємо у церквах, задержаться в країнах нового поселення так довго, як довго житиме давніша і нова іміґрація, згодом вони будуть забуватися. Це бачимо на прикладах роджених тут наших дітей, які — за малими виїмками — вже не знають наших коляд. Скоріше забудуться чисто народні колядки і щедрівки, які й тепер вже не багато хто з молоді знає. Забудуться вони тут, а також і на рідних землях, — якщо не зміниться там скоро теперішній режим. Можуть забутися й чисто церковні коляди, бо не знати, як довго совєтська влада буде „толерувати" церкви і Богослужби.

Ось тому треба подумати, як зберегти ці скарби пісенної народної творчости, які привезено сюди. Вправді є досить друкованих збірників коляд, головно чисто церковних, але вони здебільша видані не фаховими людьми, з „бизнесовою" метою, і не мають літературної вартости, а до того ж появляються у різних відмінах в тексті і мелодії, чим відбігають від оригіналів і часто затрачують свій питомий характер і значення. Для прикладу подаю загальнознану коляду „Бог Предвічний", яку співають, а то й друкують з таким текстом: „прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь і утішився". Слово „ся" прийнялося як усім зрозуміле, замість слова „вся" — і утішив вся — себто всіх. Таких залишків давньої староукраїнської мови у текстах коляд багато, їх люди не розуміють, а перекручують на зрозумілі їм слова, які часто не мають ніякого зв'язку з даною піснею. Подібно мається і з мелодіями цих пісень. Постало багато варіянтів, себто мелодійних змін, і хоча це явище творення варіянтів в народній творчості зовсім нормальне, все таки попри нові варіянти пісень треба зберігати й їхні основні мелодії, щоб вони не затратились.

Цією справою повинні зайнятися наші наукові інституції і в порозумінні та при співпраці з церковними кругами опрацювати й видати тексти і мелодії наших коляд, колядок і щедрівок, щоб в цей спосіб зберегти їх від забуття, а одночасно дати людям до рук збірник пісень із зрозумілим текстом і оригінальними давніми мелодіями.

Осип Залеський

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

„НАЙПЕРЕДОВІША В СВІТІ" НАУКА

ДИСЕРТАЦІЇ НА „НАЙВИЩОМУ РІВНІ"

З січневих чисел „Радянської України", з рубрики „Захист дисертацій" виписуємо теми, над якими працюють молоді совєтські науковці в Києві. І так, на відкритому засіданні вченої ради Інституту Фолкльору І. Березовський захищав для здобуття вченого ступня дисертацію на тему: „Радянський патріотизм в українській народнопісенній творчості періоду завершення будівництва соціялізму"; Н. Гурлад захищав в Київському університеті дисертацію на тему: „Комуністична партія у боротьбі за комуністичне виховання молоді західних областей У. Р. С. Р. в перші роки післявоєнної п'ятирічки"; І. Остапенко в цьому ж університеті захищав дисертацію на тему: „Зміцнення большевицьких організацій на Україні в 1912—14 роках". Такими й подібними „науковими" темами примушує Москва займатися молодих українських науковців.

СЕСІЯ АКАДЕМІЇ НАУК УССР В ГОРЛІВЦІ

Щоб „наблизити совєтську науку до пролетарських мас", в шахтарському місті Горлівка на Донбасі 24—25 грудня проведено сесію Академії Наук УССР. Сесію відкрив віцепрезидент Академії Наук М. Семененко. Зібрані в Будинку Культури понад 700 представників шахт, заводів і організацій Горлівки вислухали кілька доповідей, підготовлених академіками для цієї сесії: „Большевицькі організації Катеринослава в революції 1905 року", „Грудневе большевицьке повстання в Донбасі", „Радянська Горлівка" та інші історичні фальсифікати, що їх продукується під фірмою Академії Наук.

„З ДОПОМОГОЮ НОЖИЦЬ..."

Ось що пише про „наукову" діяльність доктора біологічних наук Хоми Руденка „Радянська Україна" в числі з 13 січня:

„Тихий кабінет. Вздовж стін — книжкові шафи. Проти закритого сторами вікна під лямпою — стіл. На столі стоси книжок, журналів, газет. Тут працює доктор Руденко. В руках у нього ножиці і клей. Чик, чик, — чути в дзвінкій тиші. Це крається стаття К. Малиновського „Динаміка врожаю карпатських пасовищ"... Коли робота над статтею Малиновського закінчується, з шафи витягається праця В. Комендаря. Не вистачило друкованих праць? Не страшно! В розпорядженні Руденка є чужі рукописи. Чик... Чик... Напружена 'праця вченого' над статтею про дослідження рослинности полонин наближається до кінця. Ще кілька абзаців з праці Харкевича, ще трошки клею, свій підпис з усіма титулами — і стаття готова. 9-го грудня 1955 року під безграмотним заголовком „Поліпшити кормову базу полонин" і брехливим підзаголовком „Дослідження Ужгородського державного університету на полонині Рівна" ця стаття побачила світ у газеті „Закарпатська Правда". П'ять шостих її — це передрук з наукових праць Малиновського і Комендаря та доповідей, прочитаних науковцями в Ужгородському університеті..."

А скільки таких „докторів" обертається по совєтських університетах?

ТЕЛЕВІЗІЯ НА УКРАЇНІ

На початок 1956 року створено на Україні лише два телевізійні центри: в Києві і Харкові. До західніх українських областей передачі з цих центрів не сягають. Телевізори, продуковані в СССР, мають переважно малі екрани. Передачі київського телевізійного центру приймають, при високопіднесених антенах і підсилювальних приладах, в Чернігові, Житомирі, Гомелі, Умані, а харківського центру — в Полтаві і деяких містах Донбасу. Кореспондентів, які б фільмували події з життя країни для показу на телевізійних екранах, як це практикується в Америці, в СССР ще немає, і на це в листах до редакцій газет нарікають глядачі. Також немає денних телевізійних передач. Ціни на телевізори дуже високі, і, звичайно, пересічний робітник, не кажучи вже про колгоспника, придбати їх неспроможний. Тим то практикується „колективна купівля" телевізорів — мешканцями кількох квартир для спільного користування.

Іван Смолій

ЗРАДА

(Оповідання)

(6)

Юрівський сів на стільці навпроти Єґорова.

— І що ж новенького у вас?

— Нічого особливого. Працюємо. Школа з двома вчительськими силами, а дітей багато.

— А як село? Прихильні до вас?

— От, різні люди.

— А новин ніяких, кажете?

— Сьогодні казали мені діти, що десь пропав міліціонер. Не знаю, чи це правда.

— Не знаєте? Так ми вас упевнимо. Правда. І що ж ви на те, Павле, Івановичу?

— Не знаю... не розумію, що могло статися.

— Де б він міг пропасти?

— Не знаю.

— А ви знали його?

— Очевидно.

— Яка це була людина?

— Добрий міліціонер був, обов'язковий.

— Обов'язковий. І як ви думаєте, що з ним сталося?

— Не знаю.

— Чи не думаєте, що комусь була невигідна його вірна служба радянській владі, і його просто знищили?

— Цього я не знаю.

— Ваші відповіді дуже й дуже одноманітні, — похитав головою Єґоров, вперше перейшовши з байдужого тону на нетерплячий. — Не знаю, не знаю. А проте, ви повинні бути заінтересовані цього роду подіями, ви — мозок села, його провід. Радянський учитель знає село як, коли хочете старорежимних порівнань, — як отой піп, бувало. Тепер учитель — душпастир села. Кожну душу треба вам знати, Павле Івановичу, кожну людину, кожну сім'ю, як вони живуть, чим живуть, що думають. Вам це зовсім легко знати. Ви тільки добре побалакайте з дітьми, вони все розкажуть, що там у хаті думають, що роблять. От тоді й допомогли б нам. А ви таки довгенько тут живете, всіх знаєте, як себе самого. Як ви думаєте, хто б це міг зробити, хто сховав Курбака?

— Не знаю. А хіба його вбили?

— А хіба його вбили? — повторив Єґоров повільно.

— Не знаю. Ви кажете.

— Ми не кажемо, ми вас питаємо.

— Я нічого не знаю.

— Само собою, само собою... А якщо його вбили, як, думаєте, хто це зробив?

— Не можу знати. Тут випадки вбивства дуже рідкі. Хіба парубоцькі порахунки за дівчат.

— За дівчат. Капітально! Думаєте, той міліціонер впав жертвою парубоцьких порахунків?

— Я цього не кажу. Не знаю, — на диво спокійно заперечив Юрівський. — Маю враження, що в цьому випадку не обов'язково політичне підложжя.

— Таке маєте враження? А яке маєте враження, що цієї ж ночі, коли пропав Курбак, втекло з села троє хлопців і вчитель з Потока, ваш сердешний приятель, що частенько у вас гостював?

— Я не можу відповідати за діла інших. Я служу владі на своєму місці, — промовив Юрівський, витримавши погляд Єґорова.

— Служите, служите... — Єґоров затарабанив пальцями по столі. — А ви одружені?

— Так.

— Діти є?

— Нема.

— Нема... А жінка працює?

— Ні.

— Вона з вами?

— Так.

Єґоров занишпорив між паперами.

— Покищо можете йти, — сказав він, не дивлячись на Юрівського. — Якщо буде потреба, ми покличемо ще.

Юрівський підвівся, мовчки вклонився.

— Момент! — зупинив його Єґоров на порозі. — Слухайте, Юрівський, пришліть сюди вашу жінку.

— Мою дружину?

— Так.

Юрівський завагався на мить, ніби хотів щось сказати, і зачинив двері.

— От тип! — прорік Єґоров, як тільки Юрівський вийшов.

— Це ти правильно кажеш, — потвердив Бубенко, не перериваючи писати протоколу. — Правдивий тип місцевої інтеліґенції.

— Куди не прийдемо, де не стане наша нога, всюди з'являється такий тип, — продовжував Єґоров. — Одні втікають, другі ховаються, треті попадають зразу в наші руки. А цих найбільше, оцих юрівських.

— Кажуть, хороший учитель, — промовив байдуже Бубенко. — А чудак.

— Не вірю їм.

— Можна б і вірити, та діло складне. Вони й самі не знають, хто вони і де вони, і що їм робить на цьому світі.

— Да. Говорить, притакує, а інше думає. Ще не прочуняв, ще не знає, чи це сон, чи дійсність. А нова влада вже стукає в двері.

— Думаю, із декого з них будуть хороші люди, як поживуть з нами, — мовив Бубенко, — а декому буде важкувато.

Єґоров намірився сказати щось круте, але в тій хвилині в двері хтось застукав дрібно й несміливо. Єґоров підійшов, відчинив розмашисто двері і сповільнив рух. Він мимоволі поправив мундур, пригладив волосся. Перед ним стояла Люба.

— Кликали мене? — запитала вона здивована і з недовір'ям.

— Так, так. Заходьте, будь ласка. Сідайте. Ось тут.

Люба присіла тривожно на стільці. Бубенко глянув на неї і знову понурив голову в писання.

— Гм... Іване, поглянь, як там з мітинґом, — почув він несподівано голос Єґорова. — Протокол залиш, я сам писатиму. Перевір, чи все готово, знаєш...

Бубенко вийшов, ще раз глипнувши на Любу, і їй чогось то стало шкода, що ця людина вийшла.

Єґоров вийшов за ним, вернувся, зачинив двері. Скреґіт ключа в замку долетів до вух Люби. Вона оглянулася рвучко.

— Що ви? Сидіть, — усміхнувся приязно Єґоров.

Він сів навпроти неї біля письмового стола і вдивлявся в неї, наче в картину:

— Ну, і що ж? — запитав.

— Прошу. Ви кликали мене.

— Так. Я призвав вас. І жалів би все життя, коли б був цього не зробив. Не знав я, що в моєму районі є такі красиві жінки.

— Не розумію ваших слів. Прошу, чого хочете від мене? — запитала Люба.

— Ах, ви офіціяльно. Будь ласка. Ваша фамілія?

— Любов Павлівна Юрівська.

— Любов. Хороше ім'я. Любов! Наче символ. Так, ви — сама любов... Ви замужні?

— Так. Ви щойно кликали мого чоловіка і добре знаєте.

— Ах, да. А діти у вас є?

— Нема.

— Нема? Прекрасно. Ви довго замужні?

— Три роки.

— Три. Молода ще.

— Дозвольте, можу знати, чого ви кликали мене?

— Само собою. Отож, Любов Павлівна, — запитав Єґоров насмішкувато-серйозно, — ви знали міліціонера Курбака?

— Знала.

— Не зводьте з мене очей. Так ви мусите дивитися мені просто в очі, бо інакше ви викликаєте в мені підозріння, що ви причасні до цього діла. Чи ви знаєте, що сталося з міліціонером?

— Ні.

— Ви мусите дивитися мені просто в очі. Це — ваш обов'язок. Так наказує закон. Я хочу вичитати з ваших очей всю правду. Всю глибину правди і краси. Отож ви кажете, що вам нічого невідомо.

Вол. Дорошенко

ДОБРЕ ЗАСЛУЖЕНИЙ ЮВІЛЕЙ

(З НАГОДИ 50-ЛІТТЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ, ГРОМАДСЬКОЇ Й НАУКОВОЇ ПРАЦІ ПРОФ. ПАВЛА ЗАЙЦЕВА)

19 грудня 1595 р. минуло 50 років, як на українську літературну і громадську арену виступив наш заслужений Шевченкознавець, проф. Павло Зайцев.

Молодим 19-літнім юнаком розпочав „Павло Іванович", як звичайно називають його приятелі і знайомі, свою бурхливу діяльність, як український громадянин і письменник, і, не зважаючи на несприятливі умови, в яких доводилося йому жити й діяти, велико заслужився для України.

Особливо визначився він, як першорядний знавець Шевченкового життя і творчости. Підсумком його довголітніх студій над Шевченком є його книга „Життя Шевченка", про яку вже була згадка в „Свободі". Написана строго науково, читається ця книга як справжня повість. Це перша судільна праця про Шевченка, що появилася після відомої великої монографії Ол. Кониського про Шевченка, виданої в двох томах Науковим Т-вом ім. Шевченка у Львові в 1898 і 1901 рр. З цього одного бачимо її вагу — адже ж після праці Кониського появилося багато нових невідомих матеріялів про життя й творчість Шевченка, що досі не були зведені докупи. Проф. Зайцев дбайливо всі ці матеріяли використав у своїй монографії. Він же ж був і одним з найголовніших поміж нашими дослідниками, що вишукували й публікували такі матеріяли. Шевченкознавство було головним предметом наукових заінтересувань, але для проф. Зайцева не одиноким. бо він чимало попрацював і над іншими темами нашого літературознавства.

Нижче я хочу дати в короткому начерку загальний огляд літературної, наукової й громадської діяльности нашого ювілята. Трохи воно запізно, але не мав на час потрібних відомостей.

Родом із Слобожанщини (народився в вересні 1886 р.), розпочав Павло Іванович свою літературну діяльність у місцевій, очевидно російській пресі — „Сумському Вєстніку" 1905 р. та харківських газетах — „Утро", „Волна" й інших. Вступивши небаром на історично-філологічний відділ петербурзького університету, інформує російське громадянство в поступовій пресі: в газетах — „Рєчь", „Современноє Слово", „День", „Біржевие Вєдомості", „Руссқіє Вєдомості", „Утро" тощо, та журналах „Вєстнік Европы", „Русскій Бібліофіл" та ін., де між ін., публікує невідомі твори Шевченка та матеріяли до його біографії. За редакцією П. Зайцева виходить у Петербурзі в 1914 р. наукове видання Шевченкового „Кобзаря", але на жаль тільки 1-ий том, бо на перешкоді став вибух війни. На той же час (1913 р.) припадає й його співробітництво в „Записках" НТШ у Львові. Війна стала на перешкоді й науковій кар'єрі Павла Івановича в петербурзькому університеті, де йому усміхалася професура. Перенісшися за української державности до Києва, продовжує він свою жваву літературну й наукову діяльність. В 1917-19 рр. його статті й розвідки появляються в „Промені", „Новій Раді", „Робітничій Газеті", „Вільній Українській Школі", „Книгарі" тощо; в 1920 р. в „Громадській Думці". В роках 1918-1919 редагує поважний науковий журнал „Наше Минуле", де між інших оголошує невідомі твори й листи Шевченка та славні „Книги битія українського народу" М. Костомарова.

В Києві бере проф. Зайцев близьку участь в організації й працях Української Академії Наук, як редактор перших томів видань її Історично-філологічного Відділу та Української Академії Мистецтв, де в рр. 1919-1920 був членом „Ради Мистецтв". В травні 1920 р. Київський університет Св. Володимира вибрав нашого ювілята професором української літератури. Але незабаром Павло Іванович покидає назавжди столицю України й осідає разом із наддніпрянським урядом у Варшаві. Тут теж так само активно, як і в Києві продовжує свою літературну й наукову працю. Є одним із редакторів щоденника „Українська Трибуна", що виходила у Варшаві в 1921-1922 рр. за головною редакцією Ол. Саліковського. В „Українській Трибуні" містить дуже дотепні й гострі фейлетони, вірші та байки під псевдонімом Л. Грабуздовича. В 1925 р., сидячи в Варшаві, редагує холмський тижневик „Наше Життя". Пізніше бере близьку участь у виданому в Варшаві журналі „Ми" (важніші статті — „Як творив Шевченко поет" та характеристика творчости Оксани Лятуринської), а крім того співробітничає і у львівській пресі — в „Ділі" й журналі „Назустріч" („Жінка в житті Шевченка" та інші статті). Та найвизначнішою працею варшавського періоду проф. Зайцева було редагування „Збірного видання творів Шевченка", що його заініціював покійний проф. Ол. Лотоцький, директор Українського Наукового Інституту у Варшаві.

Видання розраховане було на 16 томів, але через вибух німецько-совєтської війни появилося лише 13. Головною працею проф. Зайцева було підготовити до друку Шевченкову поезію, що завдало йому багато праці, з якої він добре вив'язався. Але й інші Шевченкові твори — драматичні і прозові — перейшли через його редакцію, як і переклади Шевченкових поезій на чужі мови та праця проф. Д. Антоновича про малярську творчість Шевченка й моя бібліографія видань Шевченкових творів.

Ніщо не минуло пильної уваги головного редактора. Крім того проф. Зайцеву в цьому виданні належать усі коментарі й низка пояснюючих статтей: „Перші три Кобзарі" (т. II) й „Тексти ранніх Шевченкових поезій" (т. II), Дві автобіографії Шевченка (т. VI), Альбоми Шевченка (т. VI), „Поезії Шевченка російською мовою" (т. VI), Прозова творчість Шевченка взагалі й зокрема про оповідання (тт. VII, VIII, IX), Шевченко в російських перекладах" (т. XV), „Про польські переклади Шевченка" (т. XIV), „Різьбарська творчість Шевченка й Шевченкові „Архітектурні Проєкти" (т. XII).

Перший том цього збірного видання мав містити його літературну біографію Шевченка. Напередодні большевицької інвазії 1939 р. була вона майже вся видрукована, крім останнього піваркуша тексту, що був уже викладаний, та речевого покажчика й змісту, які ще не були викладані. Інвазія унеможливила появу біографії й увесь наклад її пропав, крім кільканадцяти комплектів, що їх удалося врятувати.

Вони опинилися в руках наших львівських літературознавців, а також дісталися й до наукових бібліотек Києва, Москви й Ленінграду. Одним із цих примірників, що зберігався в бібліотеці НТШ, користувалася відома російська письменниця Марґарита Шагінян при писанні своєї цінної студії про Шевченка. Оця то біографія, підновлена автором, появилася недавно заходом НТШ окремим томом в його „Бібліотеці українознавства".

Крім літературно-наукової діяльности займався проф. Зайцев у Варшаві й педагогічною, викладаючи на університеті українську мову й літературу (в рр. 1921-1923, 1927-1939). Виклади його тішилися великою популярністю між студентами і стягали значну кількість слухачів. Брав проф. Зайцев участь також і в польській пресі: в „Biuletyn-i Polsko-Ukraiński-m", „Pion" та ін.

За німецької інвазії співробітничає в берлінському „Голосі" (блискучі характеристики М. Зерова, В. Прокоповича й ін.) та в „На дозвіллі". На скитальщині редаґував у 1949 р. часопис „Українське Слово" в Бльомберґу (англійська зона).

На жаль через якісь плямочки на легенях не пускають нашого ювілята до ЗДА, й він мусить перебувати в тяжких матеріяльних і моральних умовах у таборі в с. Бухгольц під Ганновером.

Був проф. Зайцев дійсним членом Українського Наукового Товариства в Києві й Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, а також членом усіх Комісій Історично-філологічного відділу Всеукраїнської Академії Наук у Києві, а тепер є дійсним членом Вільної Української Академії Наук на еміграції. Загалом був членом яких 10-ти наукових товариств. В Петербурзі був членом російських наукових товариств Неофілологічного й Бібліологічного та членом-кореспондентом Імператорського Географічного Товариства.

Але проф. Зайцев не був кабінетним ученим. Наділений від природи живим темпераментом, непосидющий і веселий, був він завжди людиною громадською й не стояв осторонь злоби дня, а, навпаки, брав діяльну участь у громадському житті й за це довелося йому зазнати й переслідування царського уряду. В січні 1906 р. його адміністративно заслано на Сибір за журналістичну діяльність, але скоро повернено з забороною жити в українських губерніях.

Бувши студентом університету (1906-1913), належав до української студентської громади і брав діяльну участь у гуртку українознавства. Від 1913 до 1917 р. був членом Ради Старшин Українського Клюбу „Громада" в Петербурзу. В 1912 р. був у Празі на відкритті пам'ятника Палацькому, як єдиний делеґат з України. Тоді галицькі москвофільські спортовці напали були на нього, але його оборонили галицько-українські „Соколи" з д-ром Л. Цегельським. В Петербурзі проф. Зайцев був членом-організатором „Молодого Тупу" разом із покійним Валентином Садовським, Костем Широцьким, Григорієм Голоскевичем, Михайлом Корчинським та ін. молодими діячами. В 1915-1917 рр. був викладачем таємного українського університету „Наша Школа" в Петербурзі. Про цей університет написав він цікаві спогади в бльомберґському „Українському Слові" 1949 р., які, разом із спогадами другого викладача цього передвісника львівського тайного університету 20-х років, проф. Вол. Січинського (В. Камінінко) в одному з передвоєнних річників редаґованого мною альманаха „Дніпро", становлять дуже важливий знадібок до історії тієї першої таємної високої школи, яку даремне намагалася викрити царська поліція.

В київському періоді свого життя проф. Зайцев належав до української радикально-демократичної партії, яка в часі українських визвольних змагань перехрестилася на партію соціялістів-федералістів, та був членом її Центрального Комітету разом із Сергієм Єфремовим та ін. визначними діячами того часу. Від своєї партії був членом Центральної Ради та її виділу — „Мала Рада" й членом Українського Національного Конґресу. За української влади брав діяльну участь також у державній праці і, як директор департаменту в Міністерстві Освіти за Центральної Ради й віце-міністер головного Управління Мистецтв і Національної Культури за гетьмана. В 1919-1920 рр. був членом-організатором БУД-у („Братство української державности") й членом ЦУП-у („Центру українських партій") — тодішнього підпільного українського уряду в Києві. На еміграції у Варшаві був секретарем Українського Центрального Комітету й на цій посаді багато зробив для української молоді, допомагаючи студентам улаштовуватися по вищих школах, видаючи візи, тощо. Через проф. Зайцева ішла тоді в 1921-23 рр. вся кореспонденція з Петлюрою українських послів в Англії, Італії, Німеччині, Франції, Чехословаччині і зносини з Києвом (із БУД-ом).

Брав проф. Зайцев активну участь також і в церковних справах.

Як автор, визначається проф. Зайцев чисто французькою легкістю й цікавістю викладу. Його статті й розвідки читаються з великою приємністю й користю, бо лучать жвавість і дотепність викладу з досконалою ерудицією.

І не можна не жалкувати, що такий здібний і заслужений діяч мусить марнуватися в нужденній таборовій кімнатці, позбавлений усіх культурних вигід, а передовсім відповідного культурного товариства. На жаль матеріяльні засоби не дозволяють професорові Зайцеву переїхати до якогось культурного центру. Слід би нашим науковим і громадським установам у ЗДА допомогти заслуженому ювілятові перенестися, напр., до Мюнхену, де мав би догідніші умови для життя й наукової праці. Це була б найкраща нагорода за його піввікову працю для української літератури, культури, науки й громадськости.

РЕЗОЛЮЦІЯ СЕНАТОРА ГОМФРІ

Як уже повідомлено, сенатор Гюберт Гомфрі, демократ з Міннесоти, вніс 20-го січня ц. р. в Сенаті формальну резолюцію, пропонуючи засуд червоної Москви за поневолення України та переслідування українського народу, рекомендуючи рівночасно відповідну акцію в цій справі. Резолюція сенатора Гомфрі, що має офіціяльне число С.189, у дослівному перекладі звучить:

РЕЗОЛЮЦІЯ

Тому, що Християнство існувало на Україні понад тисячу років, розвинувши в українському народі глибоку віру в Бога та зродивши в ньому тривку моральну силу; і

тому, що, почавши з грудня 1917-го року, комуністична Росія намагалась терором, антирелігійною пропаґандою та переслідуванням українського народу знищити Християнство на Україні; і

тому, що Церква була насамперед заатакована на Східній Україні і до 1931-го року комуністи цілком зліквідували Українську Православну Церкву та виарештували і вимордували понад три тисячі українських православних єпископів і священиків та заарештували, торturували і ув'язнили сотні тисяч вірних; і

тому, що під час першої окупації Західної України (між 1939 і 1941 рр.) комуністи продовжували свої антихристиянські переслідування, замордувавши 27 українських священиків та заарештувавши багато більше, хоч 123 стаття совєтської конституції, яка відноситься до України, була в силі, зокрема признаючи свободу релігії; і

тому, що під час другої окупації, яка почалась у 1945 році, комуністи продовжували антихристиянські переслідування на Україні, забороняючи леґальне існування Української Католицької Церкви в Україні в 1946 р. та арештуючи і мордуючи українських католицьких єпископів; і

тому, що дві тисячі світських духовників і монахів в Україні виарештувано та заслано до таборів невільничої праці за те, що вони відмовились признати своїм головою патріярха Російської Православної Церкви, яка прислужується комуністам; і

тому, що комуністи винищили всі п'ять дієцезій Української Католицької Церкви і зневажили чотири тисячі чотириста її церков і каплиць, разом із сто дев'ятдесят п'ятьма церковними домами; і

тому, що комуністи далі безжалісно переслідують українських вірних за їх вірність християнській спадщині, Церкві і вірі: отож тому хай буде

рішено, що Сенат висловлює оцим свою догану й осуд з приводу протихристиянського терору й переслідування, стосованого комуністичними правителями Росії супроти Українських Християн; і далі хай буде

рішено, що Сенат просить Президента дати інструкцію нашим делеґатам в Об'єднаних Націях, щоб вони вжили всіх потрібних заходів винести цей трагічний підсумок комуністичного терору й переслідування Українських Християн перед Об'єднані Нації для розгляду і такої акції, яка покажеться вказаною.

Хрущовські усмішки в совєтській торгівлі

Загальновідомі „усмішки Хрущова", що мають своїм призначенням обдурювати західній світ, широко практикуються також і в совєтському побуті, а зокрема в торгівлі, для обдурювання совєтських громадян. Ось що пише про це фейлетоніст „Радянської України" з 18 січня:

„Відвідувач ресторану розплатився і вийшов на вулицю. Біля входу він зустрів приятеля, який прямував до ресторану. — „Ну як, і сьогодні обід з усмішками?" — запитав він свого товариша, що вже пообідав. — „Тут, як завжди!" — відповів той. — „І дорого коштують усмішки?" — „Трохи більше як карбованець..."

Треба сказати, що в деяких київських ресторанах навчилися подавати снідання та обіди з... усмішками. Усмішка кухаря, касирки, офіціянтки — річ дуже приємна, але за них треба платити. Ось, наприклад, в ресторані ч. 224 кухар насипає молочну супу — з усмішкою. Але замість 500 грамів дає 320. Гроші ж бере як за повну порцію. Касирка цього ресторану вибиває бльочки також з усмішкою, але суму грошей заокруглює так, що вона значно зростає. Продавець буфету ч. 706, орудуючи кухлями біля бочки, улесливо посміхається, але тут же... значно недоливає пива. Так само в ресторанах ч. 2, ч. 3 і інших..."

І так хрущовські усмішки з Кремлю широко розпливаються по всьому Совєтському Союзу.

„НАВІЩО ВОНА? ЩО МИ З НЕЮ РОБИТИМЕМО?.."

Отак зневажливо, — заявляє кореспондент „Радянської України" — говорять про кукурудзу деякі члени управи комгоспу „Нове Життя" Кобеляцького району на Полтавщині. В цьому колгоспі, — пише він, — посіяли кукурудзу несвоєчасно, несортовим насінням і на маловрожайних землях. А як доглядали посіви? Зріджених гнізд не підсаджували, рядки не проривали, не пропололювали. Ланки, які вирощують кукурудзу, працювали не в повному складі. В результаті затягли збирання качанів. Ще й досі (січень місяць! — Ред.) кукурудза стоїть у полі більше як на 10 гектарах. Наламані качани довго лежали в купах на полі і їх розкрадали всі, кому не лінькн. Ось чому тут врожайність не перевищує 10-11 центнерів..."

А скільки таких колгоспів на Україні, для яких „навіщо вона, ота хрущовська кукурудза?..."

Голос Читача

Про ген. Дж. Маршалла

З приємністю перечитав я у „Свободі" ч. 6/56 редакційну статтю з нагоди 75-ліття генерала армії Джорджа Маршалла, в якій дуже влучно представлено його, як одного із найвизначніших американських військовиків — реалізаторів сучасної мілітарної могутности ЗДА, а також як державного мужа світового маштабу.

Я дозволю собі звернути увагу на одну помилку, що вкралася до згаданої статті, а саме написано там, що ген. Айзенгавер був військовим зверхником ген. Маршалла в останній війні.

Розуміється, що таке зверхництво ні в чому не зменшувало б заслуг ген. Маршалла, однача згідно з дійсними фактами, саме під час перебування обидвох генералів в активній військовій службі, ген. Маршалл був цілий час зверхником ген. Айзенгавера в останній війні, а навіть і пізніше.

Від 1 липня 1939 до 18 листопада 1945 ген. Маршалл був шефом штабу армії, тобто суходільних військ, а від травня 1940 також і головою об'єднаного штабу, до якого увійшли шефи морських і повітряних збройних сил.

Згідно із структурою вищих керівних органів збройних сил ЗДА, шеф об'єднаних штабів трьох родів військ є діючим верховним головнокомандувачем озброєних сил Країни, відповідальним перед президентом держави; як найвищим військовим зверхником та також перед секретарем оборони.

Це становище, як правило, займає генерал або адмірал активної служби найвищого ступня і мусить бути затверджений Конґресом. Ген. Маршалл був іменований Конґресом повним генералом (4 зірки) ще 1 вересня 1939 і в тому часі мав найвищий ступінь між генералітетом й адміралітетом ЗДА, тоді, коли ген. Айзенгавер був підвищений до тієї ранґи щойно 11 лютого 1943.

15. грудня 1944 особливим законом Конґрес ЗДА за вийняткові заслуги креував найвище військове звання (5 зірок.): генерала армії, (General of the Army), адмірала фльоти (Admiral of the Fleet та генерала повітряних військ (General of the Air Force). З цією ранґою пов'язані також і спеціяльні привілеї. Генерали п'яти зірок можуть бути покликані завжди із нечинного стану до активної служби, кожний має прибічного адьютанта та одержує окрему дотацію на утримання власного секретаріяту. На підставі цього закону займенувано досі 4 генералів армії: Маршалл, МекАртур, Айзенгавер і Бредлі; 4 адмірали фльоти: Леґі, Кінґ, Німітц і Голсі (помер) та одного генерала повітряних військ, покійного вже Арнолда. Серед цих найвищих військових достойників ген. Маршалл з титулу свого старшинства займає перше місце.

В 1941 р. тодішній генерал бригади Айзенгавер був приділений до головного штабу і незабаром став начальником оперативного відділу, а згодом й асистентом Шефа штабу. На цьому важливому становищі виявляє надзвичайні здібности під керівництвом такої міри шефа штаму, яким був ген. Маршалл. І не дивниця, коли в 1942 році вирушали на европейський театр війни перші американські війська, на їх командувача призначив саме ген. Маршалл свого найближчого помічника та дорадника. Як відомо, в дуже короткому часі ген. Айзенгавер здивував світ своїм блискучим стратеґічним талантом на шляху від командувача дивізії до головного командувача всіх союзних військ на европейському відтинку. Це причинилося також у великій мірі до осягнення ним найвищого становища в державі.

Коли в листопаді 1945 р., після переможного закінчення війни, генерал армії Маршалл відійшов з активної військової служби, в якій перебув без перерви 48 років, щоб обняти провід закордонної політики ЗДА — на становище шефа генерального штабу на своє місце запропонував він през. Труманові і Конґресові призначити ген. армії Айзенгавера. Також пізніше, коли Маршалл був секретарем оборони, покликав Айзенгавера, що був в тому часі президентом Колюмбійського університету, на головного командувача військових сил НАТО.

Отсі мої зауваження прошу прийняти як доповнення до характеристики постаті тієї небуденної, заслуженої своїй батьківщині і такої по-спартанськи скромної людини.

Зенон Стефанів

Нюарк, Н. Дж., 17.1.56.

Десятиліття заснування УВАН у Німеччині

11-го грудня 1955 року члени і прихильники УВАН у ЗДА зібралися за чашкою чаю, щоб відзначити десятилітню річницю заснування УВАН у Німеччині.

Доповідь з нагоди цієї річниці зробив голова УВАН у ЗДА, проф. М. О. Ветухів, який почав зі слів про те, що нічого в світі так не перемагає, як духові прагнення, як діяльність групи людей, об'єднаних ідеєю. Десять років тому зібралась така група людей, щоб створити осередок української вільної науки — і їх ідея перемагає. Ця ідея розвинулась і зміцніла тут, в Америці, де знайшла підтримку американського суспільства.

Промовець нагадав про молитву Митрополита Андрея Шептицького, що її згадувано на недавній конференції УВАН у ЗДА, присвяченій пам'яті Митрополита. В цій молитві Митрополит звертався з проханням, щоб у наших рядах знайшлося в слушну пору досить людей пожертви. Люди, що зібрались під проводом Академії, нічого не мали, лише хотіли служити українському народові, українській культурі і світовій науці. В умовинах свободи, вони відновили ідею Академії, що зародилась і розвинулась у Києві під час української державности, а пізніше була придушена совєтською владою.

Між засновниками Української Вільної Академії Наук не було розбіжностей: об'єднались ті, що покинули Україну в 20-х роках, з тими, хто втік під час останньої війни. Так само нема розбіжностей і в нашій Академії в Америці. До УВАН у ЗДА прийшли й ті, хто жив в Америці 30-40 років, і народжені тут американці, і недавно прибулі.

Проф. Ветухів прочитав кілька цитат з „Літопису УВАН", що виходив у Німеччині в перші роки існування Академії. Підготовча робота почалась в осени 1945 року, а формальна інавґурація відбулася 4-го січня 1946 року, коли проф. П. Курінний прочитав доповідь п. н. „Пам'ятки княжої доби в Києві". Перше слово при інавґурації сказав д-р Л. Чикаленко. Основна робота Академії розгорнулась протягом першого півріччя її існування.

До серпня 1946 року розгорнули працю 11 груп Академії. Із засновників Академії та активних діячів її початкового періоду вже багатьох нема в живих. Проф. Ветухів запропонував ушанувати пам'ять померлих президентів Академії Дмитра Дорошенка та Леонида Білецького, а також ушанувати пам'ять усіх членів і співробітників Академії, що відійшли у вічність.

У перші ж дні УВАН в Німеччині, поруч з розгортанням праці секцій, почалась робота допоміжних організацій — бібліотеки, музею, архіву, комісії охорони пам'ятників.

Ще в Німеччині проф. Д. Дорошенко, перший президент УВАН, поставив питання про кваліфікацію учених. Членів Академії поділено на заслужених дійсних членів, дійсних членів, членів - кореспондентів, наукових співпрацівників.

В 1948 році Президент УВАН, Д. Дорошенко виїхав до Канади і почав там діяти. Була закладена УВАН у Канаді. З 1949 року почалась праця УВАН у ЗДА, що тепер є найбільшою з існуючих у вільному світі трьох українських Академій: у ЗДА, в Канаді і в Німеччині. Крім цих осередків, члени і співробітники УВАН перебувають у Франції, Англії, Еспанії, Швайцарії, Бразилії, Італії, Венесуелі, Арґентині, Австралії.

Після доповіді проф. Ветухова члени Академії, в дружній обстановці поділились своїми спогадами з історією заснування УВАН у Німеччині.

Л. Д.

ВИПРАВЛЕННЯ ДРУКАРСЬКОЇ ПОМИЛКИ

У „Свободі" з п'ятниці 20 січня б. р., ч. 11, просимо виправити в дописі із „Твін Ситі, Мінн." (Відзначення ювілею полковника Андрія Мельника) написано: ... Святочну вечерю-бенкет відкрив коротким словом голова 32-го Відділу ОДУМ, інж. Янович... Має бути: голова 32-го Відділу ОДВУ.

— Ні.

— Прекрасно... А чому у вас нема дітей?

— Пробачте. При чому тут цього роду питання?

— При чому? Ну, треба... А ви з чоловіком хороше живете чи отак?

— Чи для таких нерозумних запитів ви кликали мене?

— На те похоже, — засміявся Єґоров. — Ви дочка лікаря?

— Так.

— Хороші доні у ваших лікарів. Хороші, Любов Павлівна. Ваші очі! Я довго по світі шлявся, а таких ще не зустрічав. Ви чаруєте.

Люба підвелася рішуче.

— Ви не хвилюйтеся, — зупинив її Єґоров. — Сідайте. Ми ж люди і по-людському відчуваємо. Хіба не вразило вас ніколи десь зустрінуте вродливе обличчя? І хоч чимало часу протекло, ви все ще пам'ятаєте його. Мені здається, що я ніколи не забуду вашого обличчя...

Він закурив, пристрасно ковтаючи дим.

— Вам, мабуть, скучно тут, — заговорив. — Глухе село, ніякого товариства, ніякої розваги. А ви родилися для іншого життя...

— Пробачте, я хочу сказати, що почуваюся зовсім щасливою саме тут, у цьому глухому селі, біля свого чоловіка, — повільно заперечила Люба.

— Це неможливо. Тоді у вас нема уявлення, чого ви варті. Коли б ви, Любов Павлівна, вийшли в світ, коли б вирвалися з цієї глуші...

— Я лише корюся вашій владі, коли не покидаю вас у цій пустій балачці, — промовила Люба. — При чому це все? Я не маю ніяких бажань, про які ви говорите. Я заміжня жінка. У мене чоловік.

— Чоловік!

Єґоров нетерпляче кинув недокурену папіроску.

— Пустяки! Любов Павлівна, я візьму вас з собою.

Люба підвелася рішучо.

— Мені здається, що я маю право відійти.

— Ні. Такого права ви не маєте, — заперечив байдуже Єґоров. — Не гарячіться, Любов Павлівна. Прошу, пишіть автобіографію. Ось папір, олівець.

Люба взяла з ваганням олівець, почала писати. Єґоров сидів ніби зовсім байдуже перед нею, перевертав папери, підсвистував. Потім підвівся, заходив до канцелярії, врешті пристанув позаду Люби.

Вона підвелася рвучко, обернулася. Але він сміявся байдуже, глумливо.

— Чого ви? Пишіть. Я любуюся вашим почерком...

Люба сіла знову, а Єґоров продовжував своє ходіння. Знову пристанув позад неї і нараз, нахилившись, обняв її. Вона метнулася, хотіла крикнути, але він затулив їй уста.

— Моя! Моя! — шепотів Єґоров пристрасно.

Останнім зусиллям вирвалася з його рук, кинулася до дверей. Єґоров заступив їй дорогу. Його чорне, хвилясте волосся розсипалося в неладі над чолом, з-під розстебнутого мундира біліла сорочка. А темні чорні очі зайшли жагою, наче палили. Але голос його був спокійний і владний.

— Любо! Ти мусиш стати моєю. Даремні твої протести. Ти знаєш, хто я? Я — володар над цим районом. Такі, як я, ідуть вгору. Ти заживеш біля мене так, що тобі й не снилося. Я дам тобі все. Люба! — він став знову поволі підходити, підсуватися в страшній, останній грі.

На устах Люби зривався вже відчайний крик, вона задумала кинутися в вікно, але в цей момент хтось пробував відчинити двері, потім постукав настирливо.

— Хто то? — запитав люто Єґоров.

— Відчини! — загукав хтось.

— Пожди.

— Відчини, Алексєй!

Єґоров поволі відчинив двері. У них вирннула Валя Симоновна.

— Замкнено... Ах, Любов Павлівна тут. А я й не ждала. Здорові були, Любов Павлівна! — заговорила вона, ніби зовсім не помічаючи розгарячених облич недавніх розмовників.

Люба мовчки, поспішно кинулася до дверей.

— Так можете відійти, — промовив їй услід Єґоров.

Довгу хвилину в канцелярії панувала мовчанка.

— Я, здається, не впору? — озвалася Валя. — Тут... протокол був.

— Нічого, — перегортав Єґоров папери. — Ти її знаєш?

— Знаю.

— З чоловіком вони добре живуть?

— Оце хотіла б знати і я! Саме сьогодні переношуся до них на квартиру.

— Куди?

— Прямо на їх квартиру. Між них.

— Навіщо тобі? У тебе ж є квартира.

— Чи одна в нас є. А ми бажаємо нового. Того, чого не маємо.

— Правильно! Хочемо того, чого не маємо. А ще коли воно миле та незвичайне. Чи маю догадатися, що отой Юрівський тобі не байдужий?

— Навіщо називати речі прямо по імені? Може й так. А він людина хороша.

— Знаю, знаю. Читаю твої рапорти про нього. Незвичайні рапорти. Тобі доручено слідкувати за ним, донести про все підозріле, а ти в кожному рапорті хвалиш і хвалиш. Нічого й догадуватися, все ясне.

— І мені нічого догадуватися, — засміялася Валя. — Я мимоволі мусіла постояти під дверима і чула дещо з вашого... протоколу. Здається мені, Алексєй, з нас були б непогані союзники.

— Ти догадуєшся, чого тебе кликали? — запитав Єґоров, ніби не дочув останньої фрази Валі.

— Думаю, справа з отим міліціонером.

— З ним. Коли ти востаннє його бачила?

— Передучора ввечері.

— Де?

— У Юрівських. Він саме приводив мене на нову квартиру.

— І?

— Нас прийняли надто ввічливо. Зрозуміло. Між Курбаком і Юрівським прийшло навіть до сварки.

— Інтересно. В чому діло?

— Юрійський не хотів впустити Хведора в кімнату.

— Чому?

— Не знаю.

— Був там хто?

— Не знаю. Прямо кажучи, Хведір повівся грубо, мовляв, він міліція, він може заходити всюди. А Павло Іванович... ну, вони такі чудаки, його квартира, значить без його дозволу ні кроку.

— Таке... І далі?

— Потім ми вийшли. Був темний вечір, дощ... Курбак каже, от, що то він сказав? Сказав, йому ще в одне місце треба зайти.

— Куди?

— Не знаю.

— Не знайш. І далі?

— Він пішов, а я вернулася на свою квартиру.

— Це все?

— Все.

— Вот і не знати в кого питати. Міліціонер щез як під воду. А ти переходиш жити до них. Це сміливо. Знаєш, я завітаю до тебе на нову квартиру.

— Я розумію тебе. Заходь! — підморгувала Валя.

— Може й справді будуть з нас союзники, Валя Симоновна. Поговоримо згодом. А тепер, от машина вже вернулася. Треба йти. Підеш з нами?

— Куди?

— На мітинґ. Ходи, ходи. Як жінка іде, на мир похоже. Нехай не догадуються, що ми ладимо на них.

МАРІЯ АНТУАНЕТА

Є в історії імена, що завжди будуть притягати до себе увагу учених і ширшого громадянства. До таких належить нещаслива королева Франції, Марія Антуанета, дружина Людовика 16-го. Народилася вона в Відні як дочка цариці Марії Терези, прожила щасливу — радісну молодість, була віддана за наслідника французького трону.

Здавалося б, все віщувало молодому королю і королеві довге, спокійне панування. Але в королівстві діяли „підземні води": прийшла революція 1789 р., і революційний вихор змінив „старий режим", а королівська пара в цих подіях навіть втратила життя.

У Версальському палаці, де жила Марія Антуанета аж до невільного переїзду в Париж, улаштовано виставку документів, книг, малюнків, речей, зв'язаних з життям її та її родини. В просторих залях палацу бачимо Марію Антуанету на малюнках, що їх творили славні мистці, як дитину з братами, сестрами та матір'ю в палаці Шенбрунн біля Відня, далі — як підлітка, потім як привабну молоду панну.

Знаходимо тут ґравюру з 1770 року, виготовлену в Страсбурґу. Це — тріюмфальна арка для привітання 15-літній нареченій наслідника трону, Людовика, коли Марія Антуанета переїздила через Страсбурґ у напрямі до Парижу. Нагорі арки нарисований бог Меркурій з латинським написом: Salve, celestina sponsa! (Будь здорова, небесна наречена). Інші написи свідчать про тодішні надії на вічний мир між Австрією та Францією: Perpetua imperiorum concordia (Вічна згода імперій).

Між експонатами виставки знаходимо плян балю, що був улаштований у Версалі після вінчання Марії Антуанети з наслідником трону в церкві Богородиці, 19 травня 1770 р. Тут і весільна невелика скриня, яку привезла Марія Антуанета з Відня.

Марія Антуанета народила двох дітей: дівчинку і хлопчика. *Це був наслідник трону, якому не судилося королювати*: по смерті королівської пари його віддано „на виховання" шевцеві в Парижі і хлопець незадовго помер. В історії він відомий як Людовик 17. На виставці є тогочасні портрети хлопчика і його маленький меч.

20 років життя Марії Антуанети у Версалі — це роки ідейної підготови Франції до революції. Ідеї великих просвітителів — Вольтера і Руссо захоплювали не тільки освічену буржуазію, але й саму аристократію. Придворні дами зачитувалися фантастичними романами Руссо, в яких він описував чарівне життя первісних людей, вільних від „кайданів цивілізації" і рівних у правах, на підставі „суспільного договору".

На виставці бачимо портрет автора веселих комедій Бомарше, який висміяв недотепність шляхти, її лицемірство, і дав образ щирого, але й дотепного голяра Фіґаро. Музичні інструменти, на яких грала М. Антуанета (лютня, арфа), її ноти, портрети її на коні — все свідчить про веселе й щасливе життя.

Між виставленими речами знаходимо пістолі шведського графа Ферзена, скрипку, подаровану йому королевою, і уривки листування між ними, дещо навіть шифровано. Це — сліди „роману" Марії Антуанети з молодим, гарним послом Швеції у Франції — Карлом Ферзеном. Коли королівська родина була заарештована, то граф Ферзен докладав усіх старань, щоб визволити Марію Антуанету. Але не пощастило.

Над королем Людовиком 16 відбувся суд революційного трибуналу. Його засудили на смерть. З документів бачимо всю безвихідність ситуації: після арештування короля Австрія і німецькі князі оголосили війну Франції, нахваляючись знести з лиця землі революційний Париж. Король був під закидом, що інтервенція „аристократів" почалася за його згодою. Він же пробував тікати із Франції з усією родиною, і тільки випадково був схоплений на дорозі! Через вмішування чужих урядів у справи Франції доля королівської родини була припечатана.

В документах виставки читаємо передсмертний лист засудженого короля:

„Я прощаю дуже радо тим, що мене стерегли, погане поводження і утиски, яких вони вважали за потрібне уживати супроти мене... Я кінчаю, заявляючи перед Богом, що я не чую докорів ні за які злочини, які мені закидають".

Ось малюнок ґільотини, яка відрубала голову Людовика 16. Тут напис: „Безбожний Пітте, це була твоя робота, і король Людовик 16 це знав". Напис склали революціонери того часу, щоб показати, мовляв, Людовик був у порозумінні з прем'єром Англії — Піттом...

Поряд — рисунок Марії Антуанети на суді революційного трибуналу. Королева *трималася відважно і достойно*, хоч судді не були чемні і не раз ображали підсудну найгрубішими словами. Один тогочасний рисунок показує, як Марія Антуанета вийшла на „лобне місце" біля ґільотини:

„Вона просить вибачення, що наступила на ногу безбожного ката", — показує напис. Це, безперечно, писала рука противника революції.

Прихильники королеви взяли і заховали „до ліпших часів" одежу, яку мала на собі королева перед смертю. Все це лежить під склом на виставці. При виході з виставки на столі книги в різних мовах про Марію Антуанету. Це переважно література про „роман" королеви з графом Ферзеном. Навіть якась російська княгиня Шаховська-Стрешнєва написала книгу про Ферзена і Марію Антуанету.

Viator

КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ У САРСЕЛІ, ПРИСВЯЧЕНА ПЕРЕСЛІДУВАНІЙ ЦЕРКВІ

В добу здавлення свободи думки на Рідних Землях, українська вільна наука на еміґрації має спеціяльне завдання: вона має, служачи правді, досліджувати й висвітлювати ті питання, що їх студіювання заборонене на Батьківщині. Можна заздалегідь сказати, що ця засада стосується насамперед т. зв. актуальних проблем, тісно пов'язаних з нашою добою. Треба признати, що праця над актуальними питаннями дуже тяжка: з одного боку відчуваємо брак матеріялів, але в далеко більшій мірі небезпечний брак історичної перспективи: факт пов'язання дослідника із своєю добою утруднює об'єктивність; тим часом дуже часто найбільшу переконливу силу мають самі нагромаджені факти без шумних фраз і без їх інтерпретації, яка назовні — перед чужинцями — може видаватися дешевою аґітацією.

Провід Наукового Товариства ім. Шевченка, здаючи собі вповні справу з усіх небезпек актуальної проблеми, не вагався у розумінні завдань хвилини задовольнити наші свочасні потреби. Тому часто організовано спільноти праці, присвячені питанням, на які кинено „анатему" в сучасних умовинах життя в СССР. Іноді доводилося саме протидіяти тенденційному барабанному вогневі большевицької псевдонауки, як напр. у типадку викривленого насвітлення Переяславської угоди чи взагалі постаті великого гетьмана Хмельницького. Звичайно, еміґраційні умови життя не завжди дали змогу вповні реалізувати задуми.

Враховуючи всі несприятливі умови, рішився Провід НТШ у Сарселі з більшою енерґією присвятитися організації наукової конференції, присвяченої проблематиці переслідування Української Церкви большевицьким режимом. Організацію Конференції — третьої з черги — доручено проф. д-ру В. Яневу, який мав вже відповідний *досвід при організуванні двох* попередніх конференцій. Ініціятори здавали собі вповні справу, що занедбання дослідів у цій ділянці може зобумовити, що деяких питань взагалі в майбутньому не дасться висвітлити, якщо чито не збереться відповідного джерельного матеріялу, чито не поставиться відповідно проблематики.

Організація Конференції мала ще й інше завдання, а саме вона пов'язувала НТШ із громадянством, яке, як відомо, саме в останніх місяцях розгорнуло Акцію відзначення Трагічних Дат. Ця Акція позначилася зарівно на нашому внутрішньому відтинку, що й у ділянці зовнішньої інформації. Коли серед нашого громадянства Акція спричинилася до поглиблення нашого духового життя (спільна молитва, Служби Божі) й довела до злагіднення взаємин між православними й католиками, тоді в ділянці зовнішньої пропаґанди може вона виказатися таким балянсом, як м. ін. переданням вістки про переслідування Церкви в Україні 6 чужинецькими радіостанціями (в тому числі італійська — римська — радіостанція подала вістку на 32 мовах, а мадридська на 8 мовах) чи десятками статтей у французькій, німецькій, еспанській, італійській і фляманській мовах. Для повної успішности Акція вимагала ще наукового поглиблення, уфундування перевіреними фактами й матеріялами.

У внутрішньому житті НТШ мала конференція те значення, що мала бути, властиве кажучи, першою опробою поважнішої наукової тематичної конференції. Вправді були вже намагання організувати цикли доповідей, присвячені різним аспектам одного питання, але вони були тільки в рямцях інших конференцій (як напр. цикл. доповідей, присвячених Коронації короля Данила в рямцях праць II. Наукової Конференції Европейського Відділу НТШ) чи в рамцях Секційних праць. В даному випадку йшло про самостійну Конференцію, яка мала б поєднати наших науковців різних Секцій чи різних Наукових Товариств ім. Шевченка. І справді, на Конференцію наспіла поважна кількість зголошень, при чому серед авторів не бракувало найповажніших прізвищ наших еміґраційних вчених і то з різних країн поселення. При тому треба відзначити, що були серед зголошених прелеґентів в однаковій мірі представники духовних, що й світських кол. І так напр. з католицьких духовників треба згадати Всв. і Впрп. ОО. проф. д-ра Лабу, проф. д-ра М. Войнара, д-ра А. Г. Великого, д-ра І. Нагаєвського; з православних о. мітр. протопросвітера В. Вишневського й о. мітр. прот. О. Попова та його сина мґр. св. Богословії Юрія. З-посеред світських науковців м. ін. зголосили свою участь учені, як проф. д-р г. к. І. Борщак, проф. д-р І. Витанович, проф. д-р Міллер, проф. д-р І. Мірчук, проф. д-р Н. Полонська, проф. д-р М. Чубатий. Важливе, що крім науковців старшої генерації найшлися й середньої (проф. д-р Л. Ребет та д-р В. Ленцик), а не бракувало й доросту (д-р В. Маркусь і мґр. М. Лабунька).

Поважна кількість (23) зголошених доповідей з різних країв поставила організаторам питання, як найдоцільніше буде можна організувати цю наукову імпрезу. Рішено, щоб не накопичувати великої кількости доповідей нараз, щоб не перемучувати учасників та щоб уможливити якнайплідншу дискусію. Крім цього було в інтенції організаторів з одного боку не припізнювати терміну Конференції, а з другого боку уможливити прийняти в ній участь рішуче всім тим, які мають поважніші досліди в цій ділянці. Не всі однак мали змогу підготовити й вповні викінчити матеріял впродовж визначеного часу. Тому Провід НТШ рішився організувати Конференцію, складену з кількох Сесій, з яких перша мала місце в неділю, 22 січня 1956 р., в год. 9,30-20,15 (в приміщеннях НТШ у Сарселі).

На цій першій Сесії прочитано 7 перших доповідей, — чотири місцевих науковців (двох із Сарселю, двох із Парижу) і три позамісцеві (Едмонтон, Вашингтон, Мюнхен).

Насамперед дав проф. д-р Пантелеймон Ковалів у своїй доповіді (відчитаній в неприсутності автора одним з місцевих членів НТШ) н. т. „До проблем релігійної свідомости" загальне тло — важливе, щоб зрозуміти різке протиставлення двох світів: християнського й большевицького. Зокрема спинився автор над проблемою української релігійної свідомости, що було важливим до зрозуміння, чому саме в Україні переслідування розвинулося із спеціяльною жорстокістю. Природним доповненням і поширенням тої доповіді був виступ проф. д-ра Олександра Кульчицького, який накреслив „Психічну структуру християнина в обличчі совєтської теорії й практики". Він змалював тип „антитеїстичного" аґресора (тобто воюючого атеїста) та можливості відпорности віруючої людини. Після подання загального тла перейдено джерельний нарис „Нищення УАПЦ большевиками в 1930 р.", спираючися в тому на цитатах з тодішньої большевицької преси. Проф. Микола Глобенко поширив образ переслідувань, пов'язуючи його із нищенням українського культурного життя („До питання наступу совєтів на українську культуру"). Чергова доповідь — о. проф. д-ра Василя Лаби була присвячена одній із чільних постатей з-поміж наших переслідуваних церковних Достойників, а саме дійсному Членові НТШ митрополитові Йосипові Сліпому („Митр. Й. Сліпий, як науковець і науковий організатор"). Ця доповідь поєднала теплий тон, необхідний до змальовання Митрополита, як Людини, із науковою об'єктивністю при накресленні величезних заслуг Владики на полі науки. В цей спосіб НТШ вперше віддало прилюдно пошану свому Членові-Мученикові. (Доповідь відчитана в неприсутності автора). В дискусії поділився голова Т-ва, проф. д-р В. Кубійович цінними спогадами про Митрополита. Сам уродженець Карпатської України, д-р Василь Маркусь присвятив свою обширну доповідь „Нищенню гр.-кат. Церкви на Закарпатті у 1944-50 роках", вичерпавши насправді покищо І-шу частину доповіді, про Мукачівську Дієцезію. Щоб виявити загальні політичні цілі офіційної „церкви" під большевицьким режимом ,проф. д-р Лев Ребет дав на підставі докладних студій „Журналу Московської Патріярхії" картину „Експанзії російської церкви на Балкани й Близький Схід". Його доповідь, написана для Конференції НТШ, була опрацьована в рямцях дослідів Асоціяції Дослідників сов. теорії й практики в національних питаннях. (Доповідь відчитана в неприсутності автора).

Поділення конференції на більшу кількість Сесій виявилося дуже доцільним, бо дало змогу передискутувати кожну доповідь. На дискусію присвячено понад 3 години (конференція тривала з відчисленням обідньої перерви понад 8 і пів год.). З тридцяти учасників конференції — 13 виступало в дискусії, більшість з них після кількох доповідей. Голоси в дискусії над доповідями неприсутніх авторів були нотовані й подані до їх відома. Дискусія виявила доцільність, щоб зачитані матеріяли, збагачені працями наступних Сесій, видати окремими виданнями. Чи це буде можливим, залежить тільки від українського громадянства чи пак його жертвенности й зрозуміння потреби хвилини.

● **Західньо - німецька** фабрика порцеляни „Розенталь" за китайськими рецептами (китайська порцеляна відома, як найкраща в світі(виконує замовлення на $118,000, одержане від короля Савда з Савді Арабії, одного з найбільших маґнатів світу: позолочений „сервіс" на 1,000 осіб.

В Зах. Німеччині ув'язнено людину, що викрадала картотеки еміґрантів

Як подає новоульмівський часопис „Українські Вісті" (в ч. 5 з 1956 р.), німецька кримінальна поліція веде тепер слідство над справою 32-річного шофера Петра Карпатського, який був заарештований у листопаді минулого року. Є досить доказів, що він, з доручення східньо-берлінських чинників зробив чотири вломи на терені НФР і викрав картотеки з даними про еміґрантів із Східньої Европи.

„Заарештований — пише згаданий часопис — походить із Росії і останніми місяцями мешкав в Оберменцінґу. Проти нього виставлене обвинувачення, що 25 березня 1955 р. він вломився в приміщення Американського Допомогового Комітету і крім 300 нм забрав усю чужинецьку картотеку. Місяць пізніше вламався в готель і викрав в одного з-підсовєтського еміґранта портфель з паперами. 13 червня 1955 р. в Новому Ульмі, з канцелярії уряду оселі для чужинців, викрав усю картотеку („УВ", ч. 53 (931). Кілька днів після атентату на словацького еміґраційного діяча Чернака, з чужинецької оселі в Розенгаймі він викрав картотеку 1 200 еміґрантів із Східньої Европи.

На слідстві виявлено, що Карпатський мав бути співробітником однієї аґентурної організації, яка керується із сх. Берліну. Заарештований сказав, що закодовано вона називається „Організація Сніг".

Ще в час вломy в канцелярію новоульмівської оселі „УВ" пов'язали цей злочин з діями східньоберлінського комітету Міхайлова. Дивно лише, що німецька поліція вперто заперечувала таке припущення. Очевидно, не може бути двох думак про те, що Карпатський є на службі східньоберлінського комітету, якщо не безпосередньо, то через розвідчк аґенцію, яка прямо підпорядкована генералові Міхайлову. Все це разом підтверджує, що східньоберлінський комітет — це філія МВД для ловлі політичних еміґрантів з СССР."

ПРО ПЕРШИХ ЛЕМКІВ В АМЕРИЦІ

(Подав „старий лемко" — Дам'ян Мерена)

То вже буде багато понад 60 років, як наші лемки почали виїжджати з Лемківщини до Америки. Велика то була подія, як випроваджали в далекий світ першого лемка, Михайла Дуркота з села Ганчова. Випроваджали його з цілою процесією. Прощалась з ним ціла громада, а не тільки батько і мати, жінка і діти. А при тому всі так заливались сльозами, що чужий, що не знав би, що то дїсться, гадав би, що десь ведуть когось на шибеницю чи іншу загладу. Та він був шанований цілою громадою, то й так величаво його прощали.

Ось так покидав він рідну землю, рідне село, рідну хату. Так покидав батька і матір, жінку і діти та помандрував, щоб шукати в далекому світі кусника хліба і ліпшої долі. Заїхав фірою до найближчого містечка Грибова, сів там на поїзд, і так їхав поїздами три дні й три ночі через міста, села, ліси і гори, поки не заїхав до німецької пристані Бремену.

Їхав з тугою в серці й з укритим плачем за ріднею, роздумуючи, яка то його жде доля в тому новому світі. І так доплив до старої „Касельґарди" в Ню Йорку. А звідси виїхав до містечка Шенандоа в Пенсилвенії. Сам він навіть не запам'ятав, в яких властиво людей примістився. Знав тільки, що дістав роботу в майнах, себто в копальнях вугілля. Його мрією було побути рік чи два, заробити якийсь „ґрейцар", та скоро вернути з цього чудного краю, про який казали в краю, що в ньому плоти городжені ковбасами — назад до рідного села.

Та доля судила інакше. І Дуркот більше не побачив рідної стріхи.

Другий найстарший лемко, це був Золяк з села Висова. Він теж працював у майнах. Його засипали в майні земля і вугілля разом з двома товаришами і він оставав під землею 18 днів. Як і чим ті люди там жили, то цього не вмію описати і передати. Тут уже мусить собі кожний сам уявляти. Вугільна компанія зарядила рятунок і приказала працювати день і ніч, щоб тих трьох майнерів вирятувати, себто дістати з-під землі живими. І це таки пощастило. По 18-ох днях їх відкопали. Та мусіли вони оставати ще других 18 днів під землею під лікарським доглядом, заки їх вивезли наверх. А як їх вкінці вивезли, то два з них зараз померли. Та наш Золяк остав в живих.

З оповідань наших старих лемків, знаю, що між першими, що сюди прибули були такі: Тудей із Шпітниці, Дем'янчик з Висови, Криницький з Устя Руського, Мадзелян з Фльоринки, Кліщ з Брунар, Талпаш з Лабової, Хиляк з Білцерової, Копистянський з Кудинця, а далі Ю. Вільчацький, Штекля, Глова; прізвища інших то вже таки позабував.

Одні з них поїхали до Шенандоа, другі до Шамокіна, а треті аж до Питсбурґа. Були і такі, що їх аґенти післали на фарми. Та знаю, що містечко Шенандоа було першим осідком наших іміґрантів. А другою такою оселею був Шамокін.

Ой, тяжкі то були часи тих перших іміґрантів лемків! Як ми тільки де показалися, то нас називали „гунґарами" й „гонками". Не одному лилася кров з голови, бо над нами спочатку збиткувалися старші чужі іміґранти, або їх діти. Аж з часом ми „вибороли" чи „випрацювали" собі свободу.

Перші іміґранти працювали переважно по „брехах", де чистили викопане вугілля. Там вони вибирали каміння („шлейт") з-поміж вугілля. Молодші діставали по 3.75 долярів тижнево, а старші по 5 долярів,. але й з цієї платні стягали ще по 21 центів у тиждень. Це було за президента Клівленда. Тоді праця йшла по 10 годин денно. Рано вставали ми в год. 5-ій, ішли пішки „треками" залізничими, щоб бути при роботі на 7-му годину. Тоді не було ще навіть і „стріткари", а не то автомобіля чи автобуса. Не носили ми ще теж ні ковнірців, ні краваток, ні пальта, але просту робітничу сорочку за 25 центів. Не ходили ми на пікніки, балі, фільми; не відвідували готелів, ресторанів, ані „салунів". Одно, що наш чоловік жалував „никла", а друге, якби хто з нас явився був у салуні, то його побили б.

Правда, що тоді було теж і життя дешевше, як тепер. За убрання платили ми 5-6 дол., за черевики 1 дол, за капелюх 50 цен. Бушель бараболь коштував тоді 50 цен., але фунт кави таки 25 цен., мішок муки 75 цен. Не говорю про м'ясо, бо хоч який довгий місяць, але наш чоловік за м'ясом не тужив. Хліб і чорна кава — от була головна їжа. Я був тоді на „Шанди Гол" коло Шамокіну, то не бачив ні „ґросерні", ні „бучерні", не знав навіть, що це таке ,поркчапс". Раз у місяць власник крамниці доставляв нам мішочок муки і фунт кави, 2 фунти цукру, і 2 фунти сира на пироги. Тоді люди спали як оселедці в бочці, навіть по 5 осіб у ліжку, а як хто працював на ніч, то один з ліжка, а другий на ліжко. Із 7-ох хлопців, що прийшли з майни, 5 милися в одній і тій самій воді, що аж почорніла як гноївка. Ванни не було, вода не текла із стіни, як тепер.

Гірко нам було жити, але зате ми любилися, як браття. Ми сходилися, радилися і шукали способів, як то показати, що й ми культурні люди. Почали ми закладати Союзові братства, а як айриші та поляки побачили, що ми гуртуємося, тоді щойно почали нас шанувати. Згодом, як почали в нас будувати церкви, як от шамокінська аж за 75,000 долярів, то і старі айриші почали нам завидувати, а навіть нас боятися. Правда, тоді ми ще не мали нагоди ходити до школи вечорами, бо були перепрацьовані вдень, а крім того, кожний з нас мріяв про поворот до краю із заробленими грішми. Аж з часом, як ми поженилися,як почала наростати родина, ми почали прощатися з думкою вертатися до старого краю і ставали „американами".

Не гріх і повеличатися, що то *лемки* мають свою найстаршу американську українську інтеліґенцію, вже тут виховану, як от адвокатів, лікарів та інших професіоналістів. Лемки, хоч самі були неграмотні, але дітей своїх у школи посилали, хоч би тому, що хотіли, щоб їх діти легше на хліб заробляли, ніж вони самі. І тому то йшли за закликами, поміщуваними в „Свободі", що то „в школі наша будучність". А як тяжко було нам тоді посилати дітей до високих шкіл! Кожен мусів рахувати на свої власні сили.

Де там тодішні часи в порівнянні з теперішніми!

● **Княгиня Віндсорська**, що замешкала у „Валдорф-Асторії" в Ню Йорку, захворіла, на запалення леґенів. Застудилась вона на Флориді під час морозів, які там недавно були. Лікарі двердять, що вже найближчого тижня княгиня зможе брати у...ть у товариському житті.

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

„ГОСПОДАРСЬКА СВОБОДА — ПІДСТАВОЮ ПОЛІТИЧНОЇ СВОБОДИ"

Під цією назвою виголосив свою доповідь у дні 18 грудня м. р. у Филаделфії наш відомий науковець проф. д-р Р. Смаль-Стоцький, президент НТШ, і тим започаткував низку імпрез з нагоди п'ятиліття існування Союзу Українських Купців і Підприємців (СУКіП) у Филаделфії.

Проф. Смаль-Стоцький, маючи за собою довголітній науковий досвід, як також змогу безпосереднього і частого зв'язку з американським науковим та бизнесменським світом, зумів подекуди важні наукові питання подати популярно і тим держати слухачів (понад 250 осіб) у заінтересуванні від першої до останньої хвилини своєї доповіді.

Головна і провідна думка — це було, з'ясоване на основі короткої аналізи двох проблем, що їх старається нинішня наука історії розв'язати, питання, як забезпечити свободу і як створити установу для забезпечення цієї свободи у світі, протиставити соціялізм, який здійснений заперечив би господарську свободу, а з ним і захитав би в основі політичну свободу.

Проф. Смаль - Стоцький підкреслив велике значення приватної ініціятиви та приватного капіталу у створенні добробуту Америки, у якому ми українці живемо і користаємо тут кожного дня. „Ми — заявив Шановний Прелеґент — можемо бути горді на нашу першу іміґрацію: Вона дала доброго фармера, робітника, професіоналіста, на їх мязах збудовано хмародеря Ню Йорку і серед наших не було ґенґстерів і т. п."

Мґр. Т. Бак-Боючук — у подяці за доповідь заявив, що СУКіП вірить в українську повновартісну людину, та що тільки на економічній базі може розвинутись повністю українське життя, ,і тому СУКіП робить зусилля вивчати господарку та прийти з поміччю українському науковому світові.

По доповіді — у гостинному домі д-ра Г. Лужницького — відбулася приватного характеру зустріч з присутністю представників економічного та купецького українського світу Филаделфії. У товариській гутірці порушено багато питань, а головно справу посилення діяльности Секції Українських Економістів та створення її як інтеґральної одиниці в рямцях СУКіП-у. Цього роду діяльність дала б великі користі для обох сторін у відношенні до поглиблення економічного знання, а на зовні посилила б пропаґування економічних ідей серед громадянства. Обмірковувався теж заклик проф. Смаль-Стоцького, щоб молоді люди йшли на різні фахи до різних професій, щоб час не застав нас неприготованими, коли треба буде стати піонерами господарської свободи на свобідній Україні.

Д-р Юрій Рибак.

ВІСТІ ІЗ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Вшанування Олени Кисілевської

Українська Вільна Академія Наук (УВАН) у Канаді наділила Олену Кисілевську, голову СФУЖО, почесною грамотою. Як відомо — голова СФУЖО вже від кількох місяців нездужає й перебуває у лікарні св. Вікентія в Оттаві. Вістку про вшанування принесено до лікарні, де їй відчитала грамоту п. Марта Томашевська у присутності невістки п. Ґрейс Кисілевської. Недужа була зворушена цим признанням і висловила подяку.

Праця про княгиню Ольгу англійською мовою

Під час святкувань 1000-ліття хрещення княгині Ольги виявилась потреба публікації англійською мовою. Ця постать нашої історії надто мало насвітлена в міжнародному світі. Щоб зарадити цьому, Ювілейний Комітет свята кн. Ольги в Шикаґо пожертвував весь дохід із свята у висоті 243,59 дол. на таке видання. Виданням брошури уповажнено зайнятись СФУЖО, що почала вже заходи у тому напрямку.

СВЯТА ДЕРЖАВНОСТИ І СОБОРНОСТИ

Йонґставн, Огайо

До цьогорічних святкувань Дня Незалежности і Соборности в різних стейтах приєднався успішно і наш Йонґставн, в якім це Свято влаштував Відділ УККА в неділю, дня 22-го січня ц.р.

Голова Відділу п. Ю. Присташ подбав про те, щоб губернатор стейту Огайо, Дост. Ф. Лавші, проклямував день 22. січня ц.р. Українським Днем в цілім стейті й мейор міста Йонґставну, п. Ф. Крайжан, видав ще й окрему проклямацію до мешканців міста та доручив вивісити в цей день наш національний прапор на міськім ратуші.

Наше Свято розпочалося Панахидами за всіх поляглих у визвольних змаганнях Українського Народу; які були відправлені в обох українських Церквах й у вечорі відбулася урочиста Академія.

Академію відкрив голова Відділу УККА п. Ю. Присташ й о. І. Зрада, помічний душпастир при Церкві Прест. Тройці, розпочав її молитвою. Слідував Американський Гимн, що його відспівала б. театр. артистка п-і В. Стахурова при фортепяновім супроводі панни Орисі Штинь і потому чоловічий хор „Трембіта", під дириґентурою п. М. Штиня відспівав пісню „Боже Великий", яку присутні вислухали також стоячи.

Після цього о. Зрада виголосив дуже змістовне та відповідне до Свята вступне лово.

Промову англійською мовою виголосив наш відомий і довголітній приятель п. В. Guinlan, директор суду. Він представив, з великим знанням справи, ролю України на Сході Европи, висловив подив і пошану для незламних змагань українського народу за незалежність і соборність Української Держави та висловив впевненість, що Україна стане, з Божою поміччю, вільною.

Дуже добра, так змістом як і формою, була також святочна промова- -доповідь українською мовою головного бесідника п. ред. П. Кравчука з Питебурґу, Па.

На Академії прочитано також проклямації губ. Лавші, мейора Крайжана та привітне письмо конґресмена нашого дистрикту М. Кірвана.

В Музичній частині Академії виступав успішно вже згаданий чоловічий хор „Трембіта" під дириґентурою п. М. Штиня, який гарно відспівав кілька відповідних патріотичних пісень та панна Орися Штинь, яка заграла на фортепіяні Присовського „Українська Думка". Вона також акомпаніювала хорові до його виступів. Делямації виголосили: п-і Л. Ґарґай та гімн. ученик Т. Горбачевський.

Після подяки, яку склав голова Відділу п. Ю. Присташ священикам за відправлення Панахид та всім виконавцям програми й учасникам Академії, закінчено це вдале Свято українським національним гимном.

Чистий дохід зі Свята, 283.67 дол. (в яких є також 16.35 дол. зі збірки, переведеної на Панахиді в Церкві св. Ап. Петра й Павла) відіслано до Централі УККА на Народний Фонд.

Д-р Роман Стахура

Вилимантик, Конн.

Треба з вдоволенням ствердити, що централя УКК разом зі своїми відділами, переймаючи львину частину культ.-освітньої та політ. - інформативної роботи по більших і менших осередках українського поселення в ЗДА, несе на собі цей тягар і з нього по змозі найкраще вив'язується.

Теж наш відділ УКК в Вілиментик щороку вже від кількох років патронує щороку зокрема в таких національних святах як: Т. Шевченка, Першого Листопада, Незалежности і Соборности України і т. ін. Цьогорічні роковини 22 січня відсвятковано у нас в дні 29 січня. Тим разом свято це організовано під гаслом загальної співпраці української католицької й української православної парафій Т-ва СУМА та всього активного громадянства.

На початку програми свята почесна асиста місцевого Відділу СУМА винесла на сцену 2 прапори — український і американський і при них держала почесну сторожу, а п. В. Лехман відспівав американський гимн.

Промовляв Всч. о. Назаревич та Всч. о. Каськів.

В перше цього року відчитано офіційну проклямацію губернатора нашого стейту про святкування 22 Січня.

Далі слідували: доповідь англійською та українською мовами, виступ хору і танцюристів з Гардфорду та деклямації.

Дібрані до славної дати доповіді і пісні („За рідний край" — „Для України живемо", „Слава героям" й інші) привернули у пам'яті, головно учасникам визвольних змагань незабутні хвилини того часу, що записані в нашій історії золотими буквами.

Молоденький А. Радько віддеклямував „Новини з України". В темних аж чорних барвах пересунулося нам декілька картин з життя нашого народу в сучасній підсовєтській Україні.

В протилежності до попередньої деклямації, п. Сидоренко продеклямував власний вірш „Надія", що починався спогадами про рідне село і рідних батьків на Полтавщині, а своїм кінцевим змістом був надхнений вірою і надією, що вже недалекий час, коли Україна стане знов самостійною, а ми вернемося на рідну землю.

Кінцеве слово виголосив проф. Науменко.

Свято відбулося в одній з кращих заль Тічер каледжу, що її виповнили не лише місцеві, але також позамісцеві гості, як з Норвіч, Колчестер й інших міст. Анґломовна місцева преса подала повідомлення про 22-го Січня і про його значення.

Закінчено свято відспіванням українського гимну.

М. Янович.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Бразилії

РАДІОВИЙ ВИСТУП УКРАЇНСЬКОЇ СПІВАЧКИ

У Бразилії дня 16 листопада в радіо міністерства освіти співала українська співачка Муза Астрова. Вона проспівала: 1) Стеценка: „Плавай, плавай, лебедоньку ..." 2) „Айстри" Лисенка, 3) Різні арії з опери „Запорожець за Дунаєм" Гулака - Артемовського. Муза Астрова кілька років тому прибула до Бразилії.

В Швайцарії

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ В ЖЕНЕВІ

В половині січня ц. р. найбільша швайцарська книгарня Навіль виставила в салонах своєї централі в Женеві найкращі українські видання, що належать до відомої Збірки Україніки Євгена Деслава. Ці видання були надіслані від КУК і проф. Рудницького з Вінніпеґу, секретаріяту Владики Кир Івана, Консисторії Української Православної Церкви, від Архиєпископа Мстислава, ПАУК з Ню Йорку, Українського Інформативно - Видавничого Інституту в Буенос Айресі, Українського Технічного Інституту в Ню Йорку, НТШ в Сарселі, Ліґи Американців Українського Походження, Союзу Українського Жіноцтва у Филаделфії, Українського Націоналістичного Видавництва, Видавництв „Київ" і „Перемога", часописів „Українське Слово", „Новий Шлях", „Український Прометей", „Нові Дні", „Ми і Світ" і „Расе".

Книжки „Україна в описі чужинців" проф. Січинського та „Юкрейніен Артс" — видання Союзу Української Молоді в ЗДА — були виставлені в головній зовнішній вітрині дому, і бачили їх багато тисяч осіб які перебувають в Женеві, міжнародньому дипломатичному центрі світу.

Ця вистава є великою подією в справі поширення закордоном української книжки і пропаґанди української справи в вільному світі.

В Канаді

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО - МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ У МОНТРЕАЛІ

Дня 9-го січня ц. р. група ініціяторів, яка вже довший час підготовляла ґрунт, скликала установчі збори місцевих мистців, працівників пера та прихильників української культури і мистецтва. Після вислухання доповіді п. Ігоря Федева про суть і потребу організації культурно-мистецького життя, присутні прийняли статут товариства і вибрали управу та інші органи клюбу в такому складі: п. Олександер Рудницький — голова, п. Юрій Фіяла — заступник голови, п-ні Марія Лоґуш — секретар, п-на Оксана Мошинська — скарбник пп. Богдан Білашевський, Осип Винницький, п-ні Ольга Сушко-Наконечна, Дмитро Корсавенко, Петро Маруичак, Богдан Панчук, п-на Зоя Солодуха — члени.

Спорт

II-ГІ УКРАЇНСЬКІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ 1956. ВАЙТФЕЙС МАТЕНС, СТЕЙТ НЮ ЙОРК, ЗДА.

В проміннях золотого сонця, на білому снігу гір Вайтфейс Мавтенс, б. Вілмінґтону, в стейті Ню Йорк, відбулись II Українські Лещетарські Змагання в Америці. Місце змагу українських спортсменів нагадує III. Міжнародні Олімпійські Ігрища 1932, славне місце зимових спортів в ЗДА — Лейк Плесід.

На старті з'явилось 15 змагунів, що заступали 7 осередків ЗДА і Канади. УСТ Сокіл Сиракюзи: Лоґуш Володимир Мельник Богдан, Ступницький Теодор, Шаран Роман, КЛК Торонто: Яців Богдан, Мазяр Степан, Гошоватюк Юрій, КЛК Ню Йорк: Купчинський Юрій, Шарко Володимир, Курилко Любомир, Слупчинський Орест УСТ Чорноморці Рачестер Кольцьо Нестор, ПЛАТ „Бурлаки": Федорович Юрій, СК Червона Калина Ню Йорк: Комарницький Роман, УСТ Чорноморці Ню Гейвен: Рондяк Роман Бракували УАСТ Леви, Шикаґо, команди чемпіонів І. Українських Лещетарських Змагань 1954.

Організатор змагань — Пласт „Бурлаки". Вони, перші в Америці 1954 — відновили традицію українського лещетарства в рамах пляну І. Українських Спортових Ігрищ. Тодішнім ініціятором був інж. Ярослав Рубель, передовий член „Бурлаків". Наші другі змагання — злились з Ювілеєм 10-ліття „Бурлацької Ватаги" і для того відновлення діяльности КЛК в Торонті та Ню Йорку. „Бурлацька Ватага" — відважна й активна група українських пластунів, зв'язувала традицію українського лещетарства і вписала себе золотими буквами в історію нашого спорту на чужині.

Технічні висліди. Змагуни: Ступницький, Лоґуш, Мазяр, Купчинський, Гошоватюк — продемонстрували велику клясу, як на наш рівень і дали образ технічних вартостей в слабих снігових умовах, в конкуренціях альпейської комбінації — з'їздобігу і кругобігу. Велику поправу форми виказав 29-літній Мазяр Степан, КЛК Торонто, новою зіркою заблестів Гошоватюк Юрій, Торонто, поправили осяги: Мельник, Яців, Купчинський, Слупчинський. Добру поставу в з'їзді показав Комарницький, а спеціяльно репрезентанти Торонта.

Лоґуш — дальше чемпіоном з'їздобігу. З'їздобігова траса 1260 м. Стартувало 15 змагунів, відступив Федорович, Бурлаки. Точкованих 1—6 місць, вартістю 6—1 точки.

1. Лоґуш Володимир, УСТ Сокіл Сиракюзи 1:01,9 мін.
2. Ступницький Теодор, УСТ Сокіл Сиракюзи 1:04,8 мін.
3. Гошоватюк Юрій, КЛК Торонто 1:11,3 мін.
4. Мазяр Степан, КЛК Торонто 1:12,4 мін.
5. Мельник Богдан, УСТ Сокіл Сиракюзи 1:12,8 мін.
6. Комарницький Роман, СК Червона Калина 1:13,6 мін.

Дальші місця: Купчинський (Ню Йорк), Яців (Торонто), В Шарко (Ню Йорк), Слупчинський (Ню Йорк), Шаран (Сиракюзи), Кольцьо (Рачестер), Курилко (Ню Йорк) Рондяк (Ню Гейвен).

Ступницький — король кругобігу (слялёму). Довжина траси 460 м. Стартувало 14 змагунів, біг скінчило 6.

1. Ступницький Теодор, УСТ Сокіл Сиракюзи 30,5 сек.
2. Мазяр Степан, КЛК Торонто 32,8 сек.
3. Купчинський Юрій, КЛК Ню Йорк 33,4 сек.
4. Мельник Богдан, УСТ Сокіл Сираюзи 35,9 сек.
5. Яців Богдан, КМК Торонто 37,6 сек.
6. Слупчинський Орест, КЛК Ню Йорк 51,3 сек.

Першенство траси в поодинокому слялёмі (1 чи 2).

1. Купчинський 29,2п сек. 2. Ступницький 29,4 сек. 3. Мазяр 32,4 сек. 4. Гошоватюк 34,0 сек. 5. Мельник 34, 1 сек. 6. Яців 35,8 сек. 7. Комарницький 38,4 сек., дальше Шарко 40,6 сек., Шаран 42.2 сек. і Слупчинський 45,2 сек.

Альпейська комбінація — Ступницький першуном!

1. Ступницький Теодор, УСТ Сокіл нота 1:43,5.
2. Мазяр Степан, КЛК Торонто 1:54,0.
3. Купчинський Юрій КЛК Ню Йорк 1:57,0.
4. Мельник Богдан, УСТ Сокіл 1:58,2.
5. Яців Богдан, КЛК Торонто 2:28,4.
6. Слупчинський Орест, КЛК Ню Йорк 2:28,4.

УСТ Сокіл Сиракюзи, ЗДА — виграли мандрівну нагороду. II. Українські Лещетарські Змагання закінчились дружинною перемогою спортсменів УСТ Сокіл Сиракюзи. УАСТ Леви Шикаґо — І. дружиновий першун лещетарства втратили мандрівну нагороду добуту в 1954 на користь УСТ Сокіл. Перемогу Соколів — завдячує українська кольонія Сиракюзи індивідуальним здібностям змагунів: Лоґуш, Ступницький, Мельник, Шаран.

Дещо зі статистики. — Наше лещетарство в ЗДА і Канаді начислює 27 активних змагунів. Батьком українського лещетарства на чужині — є Роман Качмар, Дітройт. В роках 1954—1956 в 14 клюбах чи осередках молоді дано початки зорганізованому лещетарству. Індивідуально за роки 1954, 1956 табелю змагової справности (точковано 1—6 місця, 6—1 точки) ведуть черговo: 1) Ступницький 26 точок, 2) Лоґуш 23, 3) Купчинський 20, 4) Мазяр 13, 5) Ю. Кузик 12, 6) Мельник 8, 7) Яців 6, 8) Гошоватюк 4, 9) І. Білинський 4, 10) О. Сокологорський 4, дальше Стахнів 3, Слупчинський 2, Комарницький 1.

Клюбова справність: УСТ Сокіл Сиракюзи 31 точок, УАСТ Леви Шикаґо 23, КЛК Торонто 21, Українські Ветерани Сиракюзи 17, Пласт - Бурлаки 14. КЛК Ню Йорк 10, УСК Сян Ютика 9, Пласт — Червона Калина 1, без точок — УСТ Черник Дітройт, Пласт — Хрестоносці Торонто, Пласт — Рачестер, Пласт — Чорноморці ЗДА, Брацтво б. вояків 1УД УНА і УСГ Бостон.

Організатори і провід змагань — Про Пластунів „Бурлацької Ватаги", курінь Бурлаків 1. УСП і 16. УПС — на вступі я сказав оцінку. Коли йде про провід II. Лещетарських Змагань мусимо представити тих, яким найбільше залежало причинитись до взірцевого влаштування зимового українського спорту, спропаґування, а радше врятування від марева загибелі нашого лещетарського спорту в Америці. Треба признати, що вони взірцево і фахово перевели II. міжкраєві змагання ЗДА і Канади. При повній співпраці організаторів вибивались на своїх постах пп. провідник змагань — інж. Роман Гавриляк, Рачестер, головний суддя — інж. Богдан Рак, Лонг Айленд Сіті, секретар — Юрій Ференцевич, Джерзі Сіті, стартер — інж. Володимир Гнатківський, Амстердам, стоперові — ред. Олег Лисяк, Роман Левицький, Степан Кушнір — усі Филаделфія і контрольні судді Ігор Стецура, Торонто, Ігор Король, Дітройт та Володимир Слиж, Ню Йорк.

Сильвети нашого лещетарського проводу дуже скромні, старі та випробувані спортсмени, Словом це складові частини праці і чину, жертвенні й симпатичні постаті нашого спорту.

Організатори, змагуни-учасники, провід змагань — можуть бути морально- і -спортово вповні задоволені з прикладного переведення II. Українських Лещетарських Змагань в Америці.

Богдан Прудиус.

СВІТОВИЙ БАНК ТА ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ

За десять років свого існування „Інтернаціональний банк для Реконструкції та Розбудови" — „Світовий банк" — спричинився у великій мірі до зміни вигляду чималої частини земної поверхні.

Протягом цього періоду 32 члени - нації з загального числа 58 членів дістали позички на різні суми від $1, 5 до $250 мільйонів дол. Позички ці видавано на різні цілі, як ось на будови гребель, на боротьбу з ерозією, заліснення степів, будівництво шляхів і залізниць, ірриґаційні проєкти, а також на розвиток промисловости. Виконання цих проєктів справді чимало вплинуло на зміну вигляду деяких частин земної поверхні та географію деяких країн.

У Центральній та Південній Америці 11 країн дістали позички від Світового банку. За типовий приклад тут може правити республіка Ел Сальвадор, найменша, але найгустіше залюднена країна Центральної Америки, де позичка від банку уможливила збудувати шосе вздовж берега океану завдовжки 150 миль, завдяки чому відкриваються нові дуже врожайні простори, до того неприступні через відсутність комунікації.

Сім країн і територій в Африці мають також зв'язок із Світовим банком, Бельгійське Конґо розбудувало порти, дороги і залізниці завдяки позичкам з банку. Конґо постачає на світовий ринок величезну масу надзвичайно важливої сировини: 70% світової продукції кобальту, 70% промислових діямантів і половину світової продукції урану.

Австралія, яка ще досі будує свою економіку на сільському господарстві та плеканні худоби, починає дбати за розбудову промисловости. Електрівні, заводи та фабрики, а також найбільша в світі сталеварня були збудовані в Австралії завдяки допомозі від банку. В Тасманії вичищено та осушено 13,000 акрів болота, що дасть змогу на тому місці збудувати около сто нових фарм.

Европа найперше використала організацію Інтернаціонального банку для допомоги країнам, де економіка була зруйнована під час війни. Майже $500 мільйонів позичено для реконструкції промисловости у Франції, Голляндії, Данії та Німеччині.

За добрий приклад корисної праці реконструкції Европи можуть правити використання енерґії гірських річок в Австрійських Альпах, удосконалення та модернізація бельгійських водних шляхів та порту в Антверпені.

Індія одержала сім позичок на суму $126 мільйонів, які були використані здебільшого на купівлю важких тракторів та іншого реманенту, що дасть змогу очистити мільйони акрів землі в Центральній Індії.

Світовий банк виріс з конференції в Бріттон Вудс у 1944 році, де брали участь представники 44 націй. Головна кватира банку міститься в Вашинґтоні, Д. С.

Капітал банку складається з акцій, що належать різним членам-націям пропорційно до їх засобів, що становить тепер суму в $9 більйонів, 20% від цієї суми призначено на видачу позичок. („Загальна Рада")

● **Нюйоркська** Метрополітен опера 8 квітня розпочинає гостинні виступи по 17 містах цієї країни. 8 і 10 квітня вона виступатиме в Балтіморі, а потім в Бостоні. Найбільше разів виставлятимуть „Казки Гофмана" і „Майстерзінґер". Ці виступи закінчаться 2 червня в Торонті, Канада.

● **Голова** Републіканського Крайового Комітету Лінард В. Голл закликає бувшого президента Гаррі С. Трумана докладно подати місце з промови віцепрезидента Ричарда М. Ніксона, в якому він нібито назвав Трумана „зрадником" ЗДА. Труман відмовився це зробити, заявивши, що не хоче дискутувати з Ніксоном.

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 49

Н. Боднар, Пітсбурґ	$ 11	М. Якубів, Олд Брідж	1
Ю. Фещенко - Чопівський, Вермонт	8	А. Шафранська, Матанан	1
І. Проць, Ню Йорк	5	В. Кошач, Ніоарк	1
Н. Сикута, Лорейн	5	М. Білік, Гаммонд	1
Д-р Я. Писарів, Дітройт	5	Д. Багнюк, Фила.	1
І. Білик, Москатін	4	В. Ковальський, Фила.	1
З. Гнатов, Спрінґфілд	4	М. Ґузіляк, Пітсбурґ	1
Ф. Бурич, Дойлеставн	4	А. Мазаренко, Перу	1
А. Турчин, Трентон	4	Ю. Т. Фенікс	1
П. Савчишин, Бруклин	4	М. Сороколіт, Ірвінґтон	1
В. Череватюк, Флюшінґ	4	В. Озераніц, Ню Йорк	1
А. Дуда, Фила.	4	В. Галичин, Рінґовс	1
Л. Панашій, Ветерсфілд	4	Л. Кендрік, Бронс	1
В. Паращак, Ст. Луїс	4	Г. Риґайло, Міннеаполіс	1
Д. Помайчук, Н. Гайд Парк	3	О. Останчук, Ст. Пол	1
В. Димінський, Честер	3	П. Шимкович, Ню Йорк	1
В. Федік, Ніоарк	3	І. С. Міллер, Шикаґо	1
М. Білан, Ню Йорк	3	М. Намчак, Провіденс	1
А. Гец, Ніоарк	2.50	М. Загоройко, Істон	1
М. Ґот, Ню Йорк	2	І. Клек, Лейквуд	1
В. Брикайло, Річфілд Спрінґс	2	Н. Столярчук, Шикаґо	1
В. Фрунд, Плейнс	2	П. Архетко, Рачестер	1
І. Рись, Сиракюз	2	Н. Цілінський, Александрія	1
В. Олексюк, Балтімор	2	М. Марців, Палмертон	1
М. Гікавий, Шикаґо	2	П. Блотний, Честер	1
А. Кіт, Шикаґо	2	І. Пресанік, Н. Арлінґтон	1
М. Козулькевич, Медфорд	2	А. Угрин, Клівленд	1
М. Крищишин, Ст. Пол	2	С. Пуцик, Елмвуд	1
А. А. Лаврак, Алтуна	2	П. Гайва, Міннеаполіс	1
О. Заяць, Трой	2	Д-р В. Пеленський, Толідо	1
В. Обух, Вітінґ	2	А. Королевіят, Дурі	1
Г. Шерей, Ню Йорк	2	П. Пенцак, Торонто	1
М. Нечипір, Карнеґі	2	Д. Ференчук, Ніаґра Фолс	1
Е. Северин, Джерзі Сіті	2	П. Ковальчук, Дітройт	1
Е. Благітка, Ню Йорк	2	А. Чернецький, Пітсбурґ	1
М. Колтик, Міннеаполіс	2	Д-р Т. Залуцький, Гайтсвіл	1
Д-р Манацька - Гук, Віллард	2	Е. Козюпа, Ню Гейвен	1
С. Бриґідир, Ню Йорк	2	Т. Бодак, Ломбард	1
М. Кахіґ, Нортбрідж	2	Т. Ґула, Вілмінґтон	1
Н. Сливоцький, Венатчі	2	М. Пароцюк, Рачестер	1
В. Горбанюк, Бабилон	2	В. Романків, Міллвіл	1
А. Піліпчак, Пітсбурґ	2	П. Крохмалюк, Онейда	1
О. Фіріщак, Шикаґо	2	О. Пристай, Амстердам	1
С. Дулька, Дітройт	2	М. Путів, Гартфорд	1
В. Прядка, Фила.	2	Л. Шешевич, Шикаґо	1
І. Ксьондзина, Смутс	2	Т. Петришак, Міннеаполіс	1
І. Островка, Ніоарк	2	А. Харамбура, Рачестер	1
І. Падучак, Кендал	2	М. Барчук, Пітсфілд	1
С. Цимбаха, Ст. Луїс	2	А. Кун, Вунсакет	1
М. Спяк, Трой	2	М. Саляк, Монесен	1
М. Мізик, Міннеаполіс	2	В. М. Звирек, Елсворт	1
І. Городиський, Клівленд	2	Г. Старовійт, Лос Анджелес	1
Д-р К. Матвієнко, Ню Гейвен	2	С. Качерепа, Шикаґо	1
А. Карпович, Ню Йорк	1	С. Краве, Флінт	1
І. Павлик, Рачестер	1	В. Дорофеа, Рачестер	1
В. Довгань, Велланд	1	М. Гуца, Ст. Пол	1
С. Дрозд, Шикаґо	1	І. Спирал, Шикаґо	1
Л. Мельник, Честер	1	Разом	$ 218.50
Д-р В. Голіян, Мелроє	1	Раніше проголошено	$ 9,532.51
П. Зозуляк, Балтімор	1		
Е. Назар, Горнел	1		
С. Вітушинський, Нортгемптон	1	Разом	$ 9,751.01

Примітка: Теперішніми щоденними списками з уваги на обмежене місце в газеті — не вичерпується проголошень усіх тих пожертв, які надходять. Вичерпаємо їх поступово, а за проволоку прохаємо вибачення та зрозуміння від наших жертводавців.

ВСЯЧИНА

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛЕВА ВИГЛЯДАЛА КОНСЕРВАТИВНО В НІГЕРСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ

Англійська королева Єлисавета II з своїм чоловіком, князем Единбурґу, відвідує країну Ніґерію в Африці, яка належить до англійського Комонвелту. Вона відвідала тамошній парлямент, маючи на собі білу сатинову сукню і тіяру з диямантами. Але її одежа виглядала дуже консервативно і надто скромно в порівнянні з тим, в що були одіті ніґерські достойники. Міністер праці мав убрання з шовку з рожевими цятками, а на його голові був солом'яний капелюх із трьома павилевими перами, три стопи заввишки. Інший міністер мав спідницю з золотими квадратами, а малий хлопець — паж ніс за ним трен 10 ярдів завдовшки. Він мав червону сатинову сорочку, а на голові капелюх „панама". Ще інший міністер одітий був у плащ бузкового кольору, мережаний сріблом.

В ЗДА ПРОДАЮТЬ ДЕННО 56 МІЛЬЙОНІВ ЩОДЕННИКІВ

„Міжнародний Річник Видавця і Редактора" повідомляє, що в минулому році число проданих щоденників в ЗДА збільшилося на один мільйон і становило 56 мільйонів примірників. Число оголошень збільшилося на 10 відсотків. Це був найбільший зріст продаваних часописів в одному році, починаючи від 1946 року, коли скасовано обмежений продаж паперу, введений в воєнних роках. Прибутки з оголошень зросли в рекордовій сумі. Збільшення тиражу часописів збільшує прибутки з оголошень

СНІГ У ВАТИКАНІ

Наслідком небувалих морозів було вже в різних країнах Европи, особливо ж у Франції й Італії понад 170 смертних випадків. Вкрилися снігом — вперше від 17 років — теж і вулиці Риму й Ватикану. На фото: площа св. Петра під білим сніговим покровом.

Концерт української музики Торонтонської Симфонічної Оркестри

Торонто. — Наполегливими заходами гурта українських діячів у Торонті, пощастило добитися того, що відома торонтонська симфонічна оркестра зорганізована в 1906 році, погодилася зорганізувати концерт української музики. Концерт відбудеться вже в п'ятницю 10-го лютого ц. р. у Мессей Гол, о год. 8.15 увечорі і в його програму увійдуть: „Тарас Бульба" М. Лисенка, „Україна" Углицького, „Кармелюк" В. Костенка та інш. До участи в концерті запрошено відомого співака - бандуриста Михайла Міненського. Відбудеться концерт під диригентурою Сера Ернеста МекМилана. Якщо цей концерт пройде успішно, то є всі дані на те, що концерти української музики можна буде повторювати щороку, а то й двічі чи тричі на рік.

Ще одна жертва провокації

В Сиднею в Австралії скоїлась цікава подія: В останній передвиборчій кампанії при виборах до парляменту комуністи, що разом з Партією Праці поборювали консервативну партію, головно ж її лідера, прем'єра Роберта Мензіса, розкинули летючки серед втікачів з Европи, з пересторогою, щоб не голосували за Мензісом: мовляв, — коли він вернеться до влади, то втікачі будуть позбавлені праці й насильно репатрійовані до Совєтів. Один з втікачів, Василь Васьків (як виходить з призвища — українець) повірив тій летючці і коли у виборах виграв Мензіс, так настрашився марева репатріяції, що покінчив самогубством. Комуністична летючка була власне й розрахована на людей зовсім незорієнтованих в партійно-політичних справах Австралії, бо ж саме Роберт Мензіс здобув собі світовий розголос і найбільшу ненависть збоку комуністів за свою протикомуністичну кампанію у зв'язку з аферою совєтського „дипломата"-шпигуна Петрова. Цікаве в цій історії те, що самі комуністи здають собі справу, що з усіх найгірших речей, яких лякаються втікачі, є власне репатріяція „на родіну" і не цураються користуватись цим арґументом у своїй провокаційній пропаґанді. Цією своєю летючкою в Австралії вони самі визнали повний провал акції генерала Михайлова і його східньо-берлінського „Комітету возвращенія на родіну", що його засновано теж, як провокацію.

Ніксон мав бути кандидатом на президента, а К. Б. Лус на віце-президента

Оґеста, Мейн. — Республіканська сенаторка зі стейту Мейн Марґарет Чейс Смит передбачає, що якби президент Айзенгавер не погодився ще раз кандидувати, то тоді кандидатом на президента буде теперішній віце-президент Ричард М. Ніксон, а кандидатом на віце-президента — теперішня американська амбасадорка до Італії Клер Лус Бут. Свої передбачення робить сенаторка Смит на основі своїх пробних запитів між виборцями.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рож. Пресв. Богородиці Відд. 36 повідомляє своїх членкинь, що збори відбудуться в неділю, 12-го, о год. 4:30 попол. в церковній залі, 305 Гудсон Еве. Просимо членкинь прийти на означений час і просимо привести нових кандидатів до нашого Відділу і УНСоюзу. — Е. Герула, предс. М. Шворц, кас.; С. Гунька, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Т-ва „Єдність" Відд. 163, відбудуться в неділю, 12-го лютого, в домі Горожан 847 N. Franklin St., о год. 1-ій попол. На річних зборах вибрано управу на 1956 р.: М. Лешак, предс.; С. Филик, фін. секр.; Д. Миско, рек. секр.; С. Гвіздь, П. Мельник, контроля. Пригадується членам, що по зборах відбудеться мале прийняття. До фінансового секретаря прошу звертатися на адресу: S. Fylyk, 807 N. Hancock St., Tel. WA 2-1522.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Б-во св. Василія Відд. 339 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го лютого, о годині 7-ій веч., в домі Української Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих обов'язково прибути для орговорення організаційно-братських справ і вирівняння членських вкладок. — Т. Тренич, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира Відділ 130, відбудуться в п'ятницю, 10-го лютого, о год. 8-ій веч. в ресторані „Кравчука" 29 Cooper Square між 6 і 5 вул. На зборах буде відчитання протоколу, фінансовий звіт і контр. комісії, кореспонденції і біжучі справи. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Т-во Вільна Україна Відд. 139 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 12-го лютого в залі 4952 So. Paulina St., о год. 2-ій попол. На річних зборах 15-го січня вибрано той самий уряд: К. Кукура, предс.; А. Вовчук, кас.; Д. Кошіль, фін. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. М. Грушевського, Відд. 219, повідомляє своїх членів, що чергові місячні збори відбудуться в суботу, 11-го лютого, о год. 7:30 веч., в цековній залі, 675 South 19th St. Просимо усіх членів явитися на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. — Уряд.

БАЛТІМОР, МД. — Б-во Пр. Тройці Відд. 320, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го лютого, о год. 2-ій попол., в Укр. Гор. Клюбі, 3101 O' Donnell St. На річних зборах вибрано управу на 1956 р. Д. Пісецький, предс.; Я. Семенків, заст.; І. Малко, секр.-кас.; М. Хомішак заст.; контрольна комісія: Г. Іванович, П. Калиновський, С. Поліщук. Проситься всіх членів прийти на означений час і вирівняти свої залеглости.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. — Місячні збори Б-ва св. Ап. Петра і Павла Відд. 102 відбудуться в неділю, 12-го лютого, зараз по співаній Службі Божій в церковній залі 2280 W. 7th. — За уряд: М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; Н. Бобечко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Т-во „Над Збручем" Відд. 280, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12. лютого, о год. 2-ій попол., в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Еве. Пригадується членам платити вкладки на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Т-ва Сокіл відд. 336 відбудуться в неділю, 12-го лютого, о год. 1-ій попол. Просимо всіх членів прийти, маємо важні справи до полагодження, також довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. Управа на 1956 рік: Г. Степаник, предс.; В. Степанек, заст.; Г. Кісіль, фін. секр. і кас.; Т. Кальмук, рек. секр.; П. Махлай заст.; О. Степанек і Курах, контр. комісія. М. Лещишин, надз. хорих, Г. Степанек, П. Махлай, делег. до Злуч. Орг.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ Відд. 182 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го лютого, о год. 2-ій попол., в парафіяльній залі при 45-47 Говп Евню, Пасайк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори та вирівняти свої місячні вкладки. — Управа.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Т-во Українська Січ Відд. 59 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 11-го лютого, в УНДомі 517 Галет вул., о год. 7:30 веч. Взивається все членство прийти. На річних зборах вибрано новий уряд: В. Венгринович, пр.; І. Шемберко, заст.; В. Сливінський, кас.; Й. Папроцький, заст.; М. Галькевич, секр.; В. Бабій, заст.; контрольна комісія: Н. Варій, М. Максимюк, К. Котило; надзирателі хорих: В. Макійчик, Н. Варій, П. Левкович; тростіси: С. Левкович, Д. Постоловський. Збори відбуваються кожного місяця в другу суботу в місяці, о год. 7:30 веч. Просимо все членство платити свої належитості. Всі листи писати на адресу секр.: 179 Cornwall St., Stratford, Conn. Tel. ED 7-9856.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

Шукають нової назви для Цивільної Оборони

Вашингтон. — Адміністратор Цивільної Оборони Вел Пітерсон шукає нової назви для цієї аґенції, бо дотеперішня назва не відповідає тим функціям, які вона виконує під час миру. Він пропонує такі назви: „Адміністрація Федеральної Катастрофи", „Адміністрація Цивільної Нагляної Потреби" або „Адміністрація Крайової Катастрофи". Нову назву мусів би затвердити Конґрес. Гадають, що відповідний законопроєкт в цій справі не знайде спротиву в Конґресі. Дотеперішня назва „Цивільна Оборона" змушує людей думати про війну, якої ще немає.

†

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 4-го лютого 1956 р. упокоїлася в Бозі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, по довгій і тяжкій недузі наша Найдорожча Дружина, Мама, Сестра і Бабуня

бл п. ЮЛІЯ ХРОБАК,

проживши 63 роки. Покійна прибула до Америки в 1954 р. та замешкала в Брукліні, Н. Й.

Панахида була відслужена в понеділок, 6-го лютого о годині 8-ій вечора в похороннім домі П. Яреми. Похорон відбувся у вівторок, 7-го лютого з того ж похоронного дому, о год. 11-ій рано до української греко-католицької церкви св. Юра в Ню Йорку а звідти на кладовище св. Хреста в Ню Джерзі

Вічна Їй Пам'ять!

Безмірним горем прибиті:
СТЕФАН ХРОБАК, муж;
МАРІЯ, донька;
інж. СИДІР ТИМЯК, зять
РОМАН, ЛІДІЯ, внуки;
МАРІЯ КУЛЕВИЧ, сестра.

†

ГОЛОВНА УПРАВА ДОБРУС-у в США
зі смутком повідомляє про смерть свого прихильника та почесного члена ДОБРУС-у

бл. п. ВАСИЛЯ КАЛИНИ,

що помер в ніч на 20 січня 1956 р.,
і висловлює щире співчуття Його Родині.
Вічна Йому Пам'ять!
Головна Управа ДОБРУС-у.

Посмертна Згадка

ЯКІВ ПШИК, довголітній член 204 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, Н. Й., помер 5 лютого 1956 р. Походив з села Городище Цет. пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Катерину, невістку і внуку. Похорон відбудеться в середу 8-го лютого з пох. заведення П. Яреми до Церкви св. Володимира при 14 вул., відтак на цвинтар Оливна Гора. Проситься членів 204 відділу взяти численну участь в похороні, і тим віддати пошану свому заслуженому та взірцевому членові нашого відділу. — В. Й. П.!

В. Гасій, секр.

ТАРЗАН, ч. 3613. Заступає шлях.

Гойдаючися на виноградній лозі, щоб врятувати Люцію від пантери, Тарзан з дівчиною впав на землю, коли лоза урвалася. Негайно скочила пантера!

Зі швидкістю блискавки мавполюдина випростала мускулясті ноги і стрибнула вперед, відкинувши геть кота від дівчини!